

JAARVERSLAG
Stichting Instituut Gak
2024

instituut gak

JAARVERSLAG
2024

instituut **gak**

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER	4
KERNCIJFERS	6

BESTUURSVERSLAG	8
MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN	11
■ Inclusieve arbeidsmarkt	12
■ Werk & Diversiteit	16
■ Werk & Preventie	17
■ Werk & Toekomst	17

ONDERZOEK	21
COMMUNICATIE EN MARKETING	25

COVER

Jim Klerkx ■ The Young Digitals ■ Jongeren naar een baan met toekomst in 2024 – cover en pagina 26

PORTRETTE (van links naar rechts)

Anouk Creusen ■ Stichting 75inQ ■ Powerbank-GENDEX – pagina 7

Nina ■ Stichting MuZIEum 2012 ■ Muzieum Werkt! – pagina 10

Robert Vonk ■ leerstoel 'Geschiedenis van de sociale zekerheid' ■ Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit Utrecht – pagina 20

Jim Klerkx ■ The Young Digitals ■ Jongeren naar een baan met toekomst in 2024 – cover en pagina 26

Wike Been ■ Instituut Gak Fellowship ■ Rijksuniversiteit Groningen – pagina 32

Arthur Burggraaf ■ Stichting Emma at Work ■ #ClosetheGAP! – achterkant omslag en pagina 41

LEERSTOELEN/LECTORATEN	27
INSTITUUT GAK FELLOWSHIP	33
INSTITUUT GAK – KNAW AWARD	33

BELEGGINGSBELEID	34
ORGANISATIE	38

JAARREKENING 2024	42
OVERIGE GEGEVENS	59

VAN DE VOORZITTER

Ter voorbereiding op het schrijven van dit voorwoord bij het Jaarverslag 2024, had ik het genoegen het onderdeel "voorwoord" van de hand van mr. Frederik Buijn, zoals door hem geschreven gedurende een zeer groot aantal jaren, tot mij te nemen. De inhoud daarvan gaf een mooie leidraad voor de totstandkoming van het onderhavige voorwoord.

Allereerst werd ik bij lezing, door de jaren heen, opnieuw bevestigd in de analytische en scherpe wijze waarop mijn voorganger erin slaagde het voorwoord kleur te geven. De heldere combinatie van maatschappelijke ontwikkelingen, nationaal en internationaal en de invloed daarvan op sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid, zijn door Frederik Buijn door de jaren heen haarfijn uiteengezet.

Daarnaast vormde de lezing daarvan voor mij een bevestiging van het belang van de thema's van sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid en de noodzaak om aan te blijven sluiten bij de actualiteit daarvan, ook en misschien zelfs wel met name voor een organisatie als Instituut Gak. Sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid zijn geen statische onderwerpen maar thema's die verweven zijn en beïnvloed worden door maatschappelijke factoren, nationaal en internationaal. In hoog tempo worden wij geconfronteerd met een veranderende wereld. In huiselijke kring zou ik tegen de kinderen zeggen dat er aanleiding is om te spreken onder gebruikmaking van "grote woorden". Daarmee doelend op het feit dat, terugkijkend op de afgelopen jaren, wij zijn geconfronteerd met ontwikkelingen die bijna te groot zijn om te bevatten, denk alleen al aan de Coronapandemie en de oorlogen zoals die in de afgelopen jaren zijn uitgebroken. Waar het aan de keukentafel prettiger is om te spreken over luchtigere thema's, zijn wij nu genooddaakt om ons serieus te buigen over de gevolgen van ingrijpende ontwikkelingen om ons heen.

Ook 2024 kenmerkte zich door ontwikkelingen die niet altijd grijpbaar zijn en dus soms moeilijk te bevatten. Het alsmaar voortduren van de oorlog in Oekraïne, de aangrijpende beelden uit Israël en Gaza en daarnaast politieke situaties die ons voor tal van uitdagingen stellen, nationaal en internationaal.

Regeringen waarvan wij niet weten of de eindstreep wordt gehaald, leiders buiten onze landsgrenzen die vrijwel op dagelijkse basis ons weten te verrassen met hun uitspraken. We horen nogal eens dat de jeugd 24/7 "aan" staat om niets te missen op Social Media omdat het immers ondenkbaar zou zijn om iets te missen. Het gevoel van 24/7 "aan" staan, heeft in 2024 een bredere betekenis gekregen. Dat wij allen, de wereld om ons heen, 24/7 "aan" staan is een gegeven. Ieder moment kan zich een gebeurtenis voordoen die, bewust of onbewust, gewenst of ongewenst, een enorme impact heeft. Dat geeft een onrustig gevoel. Waar kunnen we nog op vertrouwen en wat is nog zeker in deze maatschappij?

Het maakt in het bijzonder het evidente belang duidelijk van de onderwerpen die Instituut Gak tot haar missie rekent en waaraan zij een bijdrage wil leveren. Want juist in een onrustige wereld kunnen we minder terugvallen op de vertrouwdeheid en zekerheid van ons bestaan en dienen wij ons te realiseren dat voor een steeds groter wordende groep, regelgeving niet langer de veilige thuisbasis vormt, maar een factor van onzekerheid. Met de financiering van wetenschappelijke programma's op het gebied van arbeidsmarkt en sociale zekerheid en uiteenlopende maatschappelijke projecten op dit gebied, wil Instituut Gak een wezenlijke bijdrage leveren aan beleidsmakers, organisaties en individuen die zich op deze terreinen begeven.

Een goed voorbeeld daarvan is het programma "Stap voor Stap: van dagbesteding naar (beschut) werk". De eerste ronde in 2022 telde reeds 26 projecten waaraan het bestuur heeft besloten financiële ondersteuning te bieden. Dat aantal is bij de tweede ronde in 2023 nog verder gestegen omdat daarbij nog eens 30 projecten aan het programma zijn toegevoegd. In 2025 wordt een deel van de projecten afgerond en wordt ook het bij 'Stap voor Stap' horende onderzoek afgerond.

In 2024 heeft het bestuur besloten om 45 maatschappelijke projecten en 12 onderzoeksprojecten met een financiële bijdrage mogelijk te maken. Meer informatie over deze projecten is terug te vinden in het jaarverslag.

Ten aanzien van de organisatie van Instituut Gak, heb ik in het afgelopen jaar als bestuurslid en sinds 1 januari jl. door middel van de eerste voorzichtige stapjes als voorzitter, kunnen vaststellen dat de organisatie "robuust" is. Door middel van goed gefundeerde colleges en gemotiveerde medewerkers werkzaam in ons kantoor te Hilversum, blijft Instituut Gak in staat haar missie te vervolgen en een maatschappelijke bijdrage te leveren waar zij voor staat op de thema's van sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid, ook – en misschien wel in het bijzonder – in een wereld waarin wij 24/7 "aan" staan.

De mutaties in de colleges laten zich als volgt samenvatten:

De Beleggingscommissie heeft in de loop van 2024 afscheid genomen van prof. dr. Robert van der Meer en dr. Mark-Jan Boes verwelkomt als zijn opvolger. De Wetenschappelijke Raad heeft eind 2024 afscheid genomen van prof. dr. Henriette Maassen van den Brink. Zij is opgevolgd door prof. dr. Jonneke Bolhaar. De samenstelling van de Raad van Advies is in 2024 niet gewijzigd. Het bestuur is prof. dr. Robert van der Meer en prof. dr. Henriette Maassen van den Brink veel dank verschuldigd voor hun jarenlange inzet voor Instituut Gak.

Bij de hoogleraren heeft Instituut Gak prof. dr. Bas Werker als opvolger van prof. dr. Theo Nijman (emeritaat) mogen verwelkomen als hoogleraar 'Pensioenbeheer en risicomanagement'.

De leerstoel 'Europees pensioenrecht' van prof. dr. Hans van Meerten is eind 2024 beëindigd. Het bestuur is prof. dr. Theo Nijman en prof. dr. Hans van Meerten veel dank verschuldigd voor hun grote inzet voor het instituut.

Het bestuur heeft afscheid genomen van mr. Frederik Buijn en mr. Yvonne van Rooy. Beiden kunnen terugkijken op een enorme staat van dienst binnen het bestuur. De voor mij kenbare professionele kwaliteiten van mr. Frederik Buijn noemde ik reeds aan het begin van dit voorwoord. Ik voeg daar graag de enorme betrokkenheid, motivatie en vakinhoudelijke kennis van mr. Yvonne van Rooy aan toe. Instituut Gak is beiden zeer erkentelijk voor hun inzet gedurende een groot aantal jaren.

Binnen de groep van medewerkers van Instituut Gak zelf, is dr. Judith van der Veer in de loop van 2024 uit dienst getreden. Zij is opgevolgd door dr. Danny Taufik. Het bestuur is dr. Judith van der Veer veel dank verschuldigd voor haar grote inzet voor de organisatie.

Aan het slot van dit voorwoord spreek ik niet alleen mijn dank uit aan de colleges, Raad van Advies, Beleggingscommissie en Wetenschappelijke Raad en de hoogleraren en de lectoren, maar past het mij om nadrukkelijk stil te staan bij de medewerkers in Hilversum. Zij vormen het rotsvaste fundament onder Instituut Gak. Zij zetten zich dag in, dag uit in voor de prachtige projecten en studies die onder de vlag van Instituut Gak tot wasdom kunnen worden gebracht en zijn daarnaast een grote steun voor het bestuur. ■

Mr. Barbara Kloppert

Aantallen nieuwe maatschappelijke projecten/onderzoeken

	2024	2023	2022	2021	2020
Inclusieve arbeidsmarkt	37	24	24	32	13
Werk & Diversiteit	1	2	3	-	6
Werk & Preventie	5	3	5	13	5
Werk & Toekomst	2	5	1	6	3
Overige	-	-	-	-	1
Programma 'Een nieuw bestaan, een nieuwe baan'	-	-	-	1	1
Programma 'Stap voor Stap'	-	30	26	-	-
Totaal ondersteunde maatschappelijke projecten	45	64	59	52	29
Onderzoek	12	14	12	11	13
Totaal ondersteunde projecten	57	78	71	63	42

Aantal lopende maatschappelijke projecten	145	154	139	118	115
Aantal lopende onderzoeksprojecten	65	61	61	52	52
Betrokken onderzoekers	260	246	264	253	248
Leerstoelen/lectoraten	20	21	20	20	19
Deelnemers nieuwe activeringsprojecten (Inclusieve arbeidsmarkt en programma)	2.212	1.416	1.470	1.610	552

Financiële gegevens *(in duizenden euro's)*

	2024	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 31 december	755.618	696.387	642.455	733.480	628.222
Resultaat beleggingen	71.018	68.006	- 79.115	114.841	19.798
<i>in percentage belegd vermogen</i>	9,9%	10,4%	-10,6%	18,0%	3,2%
Aangevraagde subsidies	12.998	14.497	13.008	9.929	10.143
Toegekennde subsidies					
Inclusieve arbeidsmarkt	3.766	3.099	1.447	1.803	927
Werk & Diversiteit	75	223	399	-	646
Werk & Preventie	505	474	774	1.170	384
Werk & Toekomst	230	639	300	1.327	1.395
Overige	-	-	-	-	63
Programma 'Een nieuw bestaan, een nieuwe baan'	-	-	-	93	54
Programma 'Stap voor Stap'	-	2.888	2.533	-	-
Totaal maatschappelijke projecten	4.576	7.323	5.453	4.393	3.469
Onderzoek	4.607	4.706	3.883	2.427	4.474
Overige bestedingen	1.670	1.806	1.465	1.572	1.196
Jaarlijkse toekenningen	10.853	13.835	10.801	8.392	9.139
Vrijval besteding voorgaande jaren	- 1.354	-1.893	- 1.136	- 840	- 1.527
Kosten organisatie	2.288	2.132	2.245	2.031	1.918

Anouk Creusen

Anouk Creusen is oprichter en zakelijk directeur van Stichting 75inQ. Zij is verantwoordelijk voor het ontwerp en de uitvoering van de evenementen en projecten op het gebied van het behoud van vrouwelijke professionals op de arbeidsmarkt in de energietransitie.

Stichting 75inQ ■
Powerbank-GENDEX ■
pagina 16

Missie

De missie van Stichting Instituut Gak ('Instituut Gak' of 'het instituut') is het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van de sociale zekerheid en de arbeidsmarkt in Nederland. Dit doet het instituut door (het rendement op) het vermogen aan te wenden voor het financieel ondersteunen van:

- **Maatschappelijke projecten**
- **Onderzoeksprojecten**
- **(Bijzondere) leerstoelen en lectoraten**

Maatschappelijke projecten

Voor het grootste deel van de maatschappelijke projecten geldt dat het gaat om projecten waarvoor subsidie is aangevraagd nadat aanvragers de Quicksan op de website hebben doorlopen. Een aantal projecten is door het instituut zelf geïnitieerd.

Deze aanvragen worden door de organisatie getoetst aan de randvoorwaarden en - voor zover daarmee niet strijdig - ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur. De aanvragen worden kritisch beoordeeld op vijf hoofdpunten, namelijk toegevoegde waarde voor de sociale zekerheid en/of de arbeidsparticipatie in Nederland, aantoonbare behoefte, prijs-kwaliteitsverhouding, bereidheid van andere partijen om aan het project bij te dragen, haalbaarheid van het project en waarborgen voor een goede uitvoering.

Een groot deel van de projecten valt binnen de categorie 'inclusieve arbeidsmarkt', waarbij mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar werk worden begeleid. Daarnaast is er veel aandacht voor werkgelegenheid in de tekortsectoren zorg, techniek en ambachten. Hierdoor worden niet alleen de betreffende mensen geholpen, maar ook de werkgevers in de genoemde sectoren.

Het instituut heeft in 2024 een bedrag van € 4,6 miljoen aan 45 projecten toegekend, waarmee het totaalbedrag dat vanaf het ontstaan van het instituut voor maatschappelijke projecten beschikbaar gesteld is, uitkomt op ruim € 117 miljoen.

Voor een overzicht van de maatschappelijke projecten waaraan in het jaar 2024 subsidies zijn toegekend, wordt verwezen naar pagina 11 tot en met 18.

Onderzoeksprojecten

Bij de selectie van de thema's waaraan Instituut Gak binnen het onderzoeksprogramma aandacht besteedt, laat het instituut zich adviseren door de raad van advies, de wetenschappelijke raad, een externe adviseur, de aan het instituut verbonden hoogleraren en lectoren en een aantal andere experts.

Op basis van de ontvangen adviezen stelt het bestuur de onderzoeksthema's vast. In overleg met de wetenschappelijke raad biedt het instituut per vastgesteld thema aan geselecteerde onderzoekers de mogelijkheid om een voorstel in te dienen voor een onderzoeksproject. Deze procedure maakt dat spontane aanvragen voor financiering van onderzoek niet in behandeling worden genomen. Wel wordt regelmatig een thema geselecteerd waarvoor een open inschrijving mogelijk is.

Voorts geeft het instituut de aan het instituut verbonden hoogleraren en lectoren de mogelijkheid om na de (her)benoeming een leerstoelgebonden onderzoeksvoorstel in te dienen. Na een kritische interne beoordeling en beoordeling door de wetenschappelijke raad en een externe referent worden deze voorstellen ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

In 2024 heeft het instituut een bedrag van € 4,6 miljoen aan twaalf onderzoeksvoorstellen toegekend. Hiermee komt het totaal dat het instituut vanaf het ontstaan voor onderzoek beschikbaar heeft gesteld uit op ruim € 80 miljoen. Informatie met betrekking tot de in het afgelopen jaar financieel mogelijk gemaakte onderzoeksprojecten is terug te vinden op pagina 21 tot en met 25.

Leerstoelen/lectoraten

Via het instellen, in stand houden en financieel ondersteunen van leerstoelen en lectoraten wil Instituut Gak het wetenschappelijk onderwijs en het onderzoek op het terrein van de sociale zekerheid en de arbeidsmarkt bevorderen.

Momenteel komt het aantal door het instituut ondersteunde leerstoelen uit op achttien en worden twee lectoraten ondersteund. Een overzicht van de leerstoelen en de lectoraten is opgenomen op pagina 27 tot en met 30.

Vermogensbeheer

Het instituut streeft naar voldoende inkomsten voor de financiering van een structureel subsidiebudget in combinatie met het in stand houden van de koopkracht van het vermogen.

Het instituut laat zich bij het vermogensbeheer adviseren door de beleggingscommissie. Op basis van de van deze commissie ontvangen adviezen stelt het bestuur het beleggingsbeleid vast. Waar nodig wordt bij de voorbereiding van de adviezen van de beleggingscommissie extern advies ingewonnen. De beschrijving van het beleggingsbeleid is terug te vinden op pagina 34 tot en met 37.

Maatschappelijke betrokkenheid

De maatschappelijke betrokkenheid van het instituut blijkt uit de missie. Als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) richt het instituut zich op ondersteuning van maatschappelijke projecten, onderzoeksprojecten en (bijzondere) leerstoelen op het terrein van de sociale zekerheid en de arbeidsmarkt met als doel een positieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van deze terreinen in Nederland.

Bij het beheer van het vermogen van het instituut is gekozen voor een praktisch uitvoerbaar duurzaamheidsbeleid, dat past bij de aard en de omvang van het instituut. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar pagina 35 en 36 onder het beleggingsbeleid.

Risicomanagement en risicobeheersing

De risico's waaraan Instituut Gak blootstaat en de beheersing van die risico's zijn opgenomen op pagina 48 in de jaarrekening. Als onderdeel van het interne risicobeheer besteedt het bestuur ook aandacht aan (het voorkomen van) interne en externe fraude en naleving van wet- en regelgeving. Hierbij te denken aan functiescheidingen en toepassing van het vier-ogen principe. Daarnaast worden controleverklaringen van een onafhankelijke accountant gevraagd bij de financiële afrekeningen van projecten, met een subsidie boven de door het bestuur vastgestelde threshold. ■

Nina

‘Bij muZIEum kreeg ik echt de kans om te groeien. In twee jaar ben ik gegroeid van publieksbegeleider tot gids. Het muZIEum gelooft in mensen, vooral in wat wél kan. Dat gaf mij zelfvertrouwen, de ruimte om initiatief te tonen en me verder te ontwikkelen.’

Stichting MuZIEum 2012 ■
Muzieum Werkt! ■ *pagina 13*

MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN

Instituut Gak ondersteunt onder andere organisaties die zich met hun maatschappelijke projecten inzetten om mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt actief naar de arbeidsmarkt te leiden, hun arbeidsmogelijkheden te versterken en/of terugval in een uitkeringssituatie te voorkomen. Hierbij wordt de focus gelegd op de volgende categorieën:

Inclusieve arbeidsmarkt

Op de ideale inclusieve arbeidsmarkt werken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt volwaardig samen met mensen zonder afstand tot de arbeidsmarkt, bij dezelfde werkgever en in hetzelfde team. Helaas komen werkzoekende en werkgever niet altijd even makkelijk tot elkaar. Bijvoorbeeld doordat ze elkaar letterlijk niet kunnen vinden, doordat er obstakels worden verwacht of doordat het de werkzoekende ontbreekt aan de benodigde werkervaring en vaardigheden. Er zijn verschillende mogelijkheden om kansen voor werkzoekenden met een achterstand op de arbeidsmarkt te vergroten, de afstand naar werk te overbruggen en hen feitelijk aan werk te helpen. Instituut Gak vindt het belangrijk dat werkgevers bij de projecten worden betrokken en de projecten dienen ook antwoord te geven op de vraag waar werkgevers en werkzoekenden in dit verband behoefte aan hebben. Projecten die de deelnemers leiden naar sectoren waar veel vraag is naar (nieuw) personeel zijn daardoor extra interessant. Dit zijn bijvoorbeeld banen in de horeca en de zorg, maar ook op het gebied van technisch vakmanschap in het midden- en kleinbedrijf. Ook projecten die zich richten op versterking van lokale economieën zijn interessant, met name als hierbij nieuwe werkgelegenheid wordt gecreëerd.

Werk & Diversiteit

Ieder mens is uniek en verdient een gelijkwaardige kans op de arbeidsmarkt. Maar op de werkvloer vormt de samenstelling van een team niet altijd een afspiegeling van de Nederlandse bevolking. Dit kan een onbewuste keuze zijn en soms wordt de stap niet aangedurfd omdat onbekend onbeminde maakt. Door te streven naar meer diversiteit op de werkvloer krijgen (nieuwe) collega's toegang tot die gewenste baan en krijgen ze de kans om hun talenten verder te ontwikkelen en in te zetten voor de werkgever. Een diverse samenstelling van het personeelsbestand is ook voor een bedrijf van waarde. Diversiteit leidt onder meer tot vernieuwing en helpt bedrijven in te spelen op veranderingen in de omgeving. Binnen dit thema willen Instituut Gak ook aandacht vestigen op beroepen waar bepaalde groepen ondervertegenwoordigd zijn, maar waar wel veel kansen voor hen liggen. Instituut Gak ondersteunt projecten die bijdragen aan een goede beeldvorming, bewustwording, zelfredzaamheid en cultuuromslag. Het is hierbij van groot belang om werkgevers te bereiken

en te betrekken. Daarom dient een project bij voorkeur ook antwoord te geven op de vraag hoe werkgevers in dit verband ondersteund kunnen worden.

Werk & Preventie

Als er geen goede balans is tussen werk en gezondheid of tussen werk en privé bestaat de kans dat mensen (langdurig) uitvallen. Omdat werk mensen in een kwetsbare periode van hun leven houvast en (financiële) stabiliteit biedt, is het van belang uitval zoveel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door de eigen regie te versterken, bewustwording en onderling begrip tussen werkgever, werknemer en collega's te vergroten en taboes te doorbreken. Ook wil Instituut Gak projecten stimuleren die een duurzame inzetbaarheid van kwetsbare werknemers bevorderen, bijvoorbeeld door doorstroom van werk naar werk mogelijk te maken. Hoewel de focus op de werknemer lijkt te liggen, is de betrokkenheid van werkgevers hierbij ook van groot belang.

Werk & Toekomst

Verwacht wordt dat er door robotisering, digitalisering en de voortschrijdende technologische ontwikkelingen in de toekomst steeds meer banen en beroepen zullen verdwijnen. Hiernaast zullen er ook nieuwe banen en beroepen bijkomen en worden er nieuwe kansen geboden. Vaardigheden die aansluiten op de eisen die de eenentwintigste eeuw stelt en een leven lang leren zijn belangrijk om flexibel mee te kunnen blijven bewegen op de continu veranderende arbeidsmarkt. Een toenemend aantal werkgevers kan vanuit sociaal ondernemerschap een belangrijke rol vervullen om mensen aan het werk te helpen en te houden. De technologie kan bijdragen aan functiecreatie of -aanpassing voor mensen met een arbeids handicap. In deze context kan het interessant zijn om op een andere manier naar betaald en onbetaald werk te kijken. Hierbij worden projecten ondersteund die gericht zijn op ontplooiing, bewustwording en het overbrengen van nieuwe inzichten over wat de toekomst van de arbeidsmarkt zal brengen en hoe hierop kan worden ingespeeld. Tegelijkertijd kan ook sprake zijn van concrete arbeidstoeleiding en ondersteuning op de werkplek, bijvoorbeeld in het geval van functiecreatie dankzij een toekomstgerichte aanpak. Ook binnen dit thema is het van groot belang werkgevers te bereiken en te betrekken. Een project dient dan ook antwoord te geven op de vraag waar werkgevers behoefte aan hebben om voorbereid te zijn op de toekomst. Een leven lang leren en zijnstroom vormen een belangrijk onderdeel van deze categorie. Denk daarbij aan van-werk-naar-werktrajecten richting tekortsectoren als techniek, onderwijs en zorg.

Overzicht in 2024 gesteunde projecten

Zoals eerder in dit verslag al aangegeven heeft het instituut in 2024 een bedrag van € 4.576.000 aan 45 projecten toegekend, waarmee het totaalbedrag dat vanaf het ontstaan van het instituut voor maatschappelijke projecten beschikbaar is gesteld, uitkomt op ruim € 117 miljoen.

Deze projecten zijn als volgt over de verschillende categorieën en het programma verdeeld:

Categorie:	aantal:	bedrag:
Inclusieve arbeidsmarkt	37	3.766.000
Werk & Diversiteit	1	75.000
Werk & Preventie	5	505.000
Werk & Toekomst	2	230.000
	45	4.576.000

Via de 37 projecten onder de categorie inclusieve arbeidsmarkt is het in 2024 mogelijk gemaakt om 2.262 mensen een traject richting betaald werk aan te bieden.

Instituut Gak verstrekt hierbij resultaatfinanciering. Dit houdt in dat in gevallen waarin projecten minder succesvol worden afgerond dan beoogd, de definitieve financiële bijdrage lager is dan de toegekende maximale bijdrage.

Daarnaast monitort het instituut of de toegekende middelen ook daadwerkelijk overeenkomstig met de aanvragen worden besteed. Dit gebeurt aan de hand van een kritische beoordeling van de ontvangen inhoudelijke- en financiële rapportages en de controleverklaringen van onafhankelijke accountants bij de projecten waaraan een bedrag is toegekend dat boven de door het bestuur vastgestelde threshold ligt.

INCLUSIEVE ARBEIDSMARKT

Aan de projecten in deze categorie draagt Instituut Gak bij per deelnemer die succesvol uitstroomt naar betaald werk, zelfstandig ondernemerschap of een reguliere vervolgopleiding.

Stichting WIJ 3.0 ■ Vakdagen effenen de weg naar werk (€ 56.336)

Tijdens de Vakdagen maken bedrijven en werkzoekenden kennis met elkaar, waarbij werkzoekenden hun motivatie en competenties, zowel eigengemaakte als nog te ontwikkelen, kunnen tonen in praktische opdrachten. Dit levert een aantal deelnemers vervolgens een interne opleiding en een baan op. WIJ 3.0 organiseert drie Vakdagen: Groene Vingers (hovenier), Facilitair Werk en Post & Pakjes. <https://wij30.nl>

Stichting Prometheus ■ Tijd voor werk (€ 35.000)

Stichting Prometheus helpt zo veel mogelijk mensen met een justitiële achtergrond aan passend werk. De stichting helpt ze eerst bij de voorbereiding op een baan, plaatst ze bij werkgevers uit het eigen netwerk en begeleidt ze naar duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt. <https://stichtingprometheus.nl>

Stichting Road of Hope ■ Project ondernemerschap (€ 18.000)

Dit project begeleidt nieuwkomers bij hun ondernemerschap door theoretische en praktische kennis te delen. Activiteiten binnen het project bestaan uit gespecialiseerde trainingen over ondernemerschap in Nederland, inzicht in wet- en regelgeving en netwerkopbouw. Ook krijgen de deelnemers mentale ondersteuning aangeboden. <https://roadofhope.org>

The Young Digitals ■ Jongeren naar een baan met toekomst in 2024 (€ 50.000)

Tachtig jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen een online marketing-opleidingstraject van zes weken aangeboden, met als toevoeging nieuwe AI-lesmodules in de vestigingen in Rotterdam en Utrecht. <https://theyoungdigitals.nl>

Stichting Mama's Power ■ Opleiding Stichting Mama's Power (€ 65.000)

Vrouwen met een migratieachtergrond en afstand tot de arbeidsmarkt krijgen in dit project een opleiding tot ondernemer in de food business aangeboden. Deelnemers die het opleidingstraject van drie maanden hebben afgerond, krijgen verdere begeleiding in de praktijk. Het project omvat modules over ondernemen, productontwikkeling en voedselveiligheid. Na afronding van de opleiding volgt verdere begeleiding in de praktijk naar ondernemerschap of loondienst in de horecasector. <https://mamaskoelkast.nl/mamas-power-foundation>

Stichting Buddy Film Foundation ■ Buddy Support Programma (€ 80.000)

De Stichting Buddy Film Foundation (BFF) is een startloket, platform en netwerkorganisatie voor gevluchte, professionele film- en televisiemakers. Met het Buddy Support Programma biedt deze stichting voor de deelnemers in de community algemene ondersteuning en workshops aan. Daarnaast wordt ook een intensief trainingstraject (incubatorprogramma) voor een geselecteerde groep deelnemers aangeboden.

www.buddyfilmfoundation.com

Stichting MuZIEum 2012 ■ MuZIEum Werkt! (€ 50.000)

Het MuZIEum is een interactief museum in Nijmegen, dat werk biedt aan mensen met een visuele beperking. In dit project werken de deelnemers met een persoonlijk ontwikkelingsplan, een opleidingsaanbod en structurele professionele begeleiding. Doel is om de arbeidskansen van de medewerker te vergroten, ongeacht in welke hoedanigheid deze aan de slag gaat bij het muZIEum: als werknemer, als vrijwilliger, via re-integratie of op een werkervaringsplek. <https://muzieum.nl>

Stichting LaNSCO ■ Sociale coöperaties: de pioniersfase voorbij (€ 96.000)

In een sociale coöperatie kunnen mensen met behoud van uitkering ondernemen. Vanuit hun passie en met inzet van hun kwaliteiten gaan ze aan de slag in een ondersteunende en stimulerende omgeving. Een sociale coöperatie is een goed middel voor mensen met een fysieke beperking of een psychische kwetsbaarheid, een migrantenachtergrond met beperkte kennis van de Nederlandse taal of met een goed (ondernemings)plan dat nog niet klaar is voor het gemeentelijk ondernemerstraject. De deelnemers krijgen de tijd en de ruimte om zich te ontwikkelen en zo mogelijk onafhankelijk te worden van de bijstand en in ieder geval maatschappelijk actief te zijn. <https://lansco.nl>

Stichting Emma at Work ■ #CloseTheGAP! (€ 94.800)

'#CloseTheGAP' biedt de GAP Track aan. Dit ontwikkeltraject op maat bestaat onder meer uit een (groeps)training, coaching en kennismaking met een groot netwerk van bedrijven. Tijdens de GAP Track leert een jongere met een beperking of chronische ziekte in theorie en praktijk wat zijn of haar belastbaarheid is. Een jongere leert wat hij of zij nodig heeft om het werk goed te kunnen doen en hoe dit duidelijk te communiceren naar de toekomstige werkgever. www.emma-at-work.nl

DUO for a Job ■ Bruggen bouwen in Rotterdam (€ 250.000)

Het doel van het project is om in 2025 en 2026 360 werkzoekende jongeren aan vijftigplussers te koppelen die hen vrijwillig ondersteunen bij het zoeken naar werk. Het doel is ook om nog meer ingebed te zijn in het netwerk van sociale ondernemers, het bedrijfsleven en de (lokale) overheid. Zodra een duo is samengesteld, ontmoeten de jongere en de mentor elkaar

gedurende zes maanden, minstens twee uur per week. De vijftigplusser (de mentor) deelt zijn kennis en expertise met een jongere (de mentee). De mentee verbetert op deze manier zijn vaardigheden en bepaalt samen met de mentor zijn professionele doelstellingen en de weg ernaartoe. www.duoforajob.nl/nl

Stichting Carrière Boost ■ Leerwerktraject voor niet-uitkeringsgerechtigden (€ 21.150)

Niet-uitkeringsgerechtigde deelnemers met een migratieachtergrond krijgen leerwerktrajecten aangeboden. Ze worden begeleid naar opleidingen op mbo-niveau 2 zorg en welzijn en mbo-niveau 3 en 4 in de kinderopvang en gaan in het onderwijs en in de hulpverlening assisteren. www.facebook.com/carriereboostdenhaag

Stichting YUP ■ Jouw opstelling voor succes (€ 20.000)

'Jouw Opstelling voor Succes' begeleidt minimaal 75 jongeren en jongvolwassenen bij het vinden en behouden van een baan of opleiding. Jongeren volgen een talent- en loopbaanontwikkelingstraject. Dit geeft ze de mogelijkheid om hun vaardigheden te ontdekken en te ontwikkelen. Tegelijkertijd is dit traject gericht op concrete uitstroom naar werk. www.young-up.nl

CrossOver BV – E-Connect ■ Uitvoeringsplan IJmond & Amsterdam Zuidoost (€ 200.000)

Dit project is erop gericht om onbenut arbeidspotentieel voor de energietransitie te zoeken, te vinden, te plaatsen en te behouden. Hiervoor benadert CrossOver maatschappelijke initiatieven in Amsterdam Zuidoost en IJmond om potentiële deelnemers te vinden. Daarnaast zoekt CrossOver werkgevers die op zoek zijn naar personeel. De e-community draait om het opschalen van bestaande wijkinitiatieven door ze te helpen met professionaliseren, waardoor meer deelnemers gevonden worden.

De E-employer beoogt werkgevers bewust te maken en bekwaam voor het werven, ontwikkelen en behouden van talent, dat onder andere via zij-instroom binnenkomt in het bedrijf. Dit blijkt nog niet eenvoudig en werkgevers kunnen hier ondersteuning bij gebruiken. E-talent draait om het leren kennen en aanpakken van de mogelijke obstakels op het pad van de deelnemers naar een baan.

www.crossovernederland.nl

Stichting JobOn ■ FutureLab365 (€ 90.000)

FutureLab365 bouwt voort op het succes van het eerdere FutureLab+-programma. De nadruk ligt op intervisie, waarbij deelnemers aan elkaar worden gekoppeld en samen intervisiegroepen vormen. Deze groepen komen bij elkaar onder begeleiding van een loopbaancoach. Tijdens deze bijeenkomsten wordt de buddy- en carrouselmethode toegepast: elke sessie is gericht op één deelnemer, terwijl anderen actief meedenken over het verbreden van het netwerk en de carrièremogelijkheden. Belangrijk onderdeel is de digitale leeromgeving, waar online tests en digitale assessments worden aangeboden, gericht op proactief loopbaangedrag. <https://jobon.nl>

Convey Foundation ■ Samen werken aan je toekomst 2.0 (€ 174.300)

Dit project begeleidt honderddertig deelnemers in Den Haag naar een betaalde baan. De begeleiding bestaat uit trainingen gericht op veerkrachtontwikkeling, toekomstbeeld, zelfprofilering, netwerken en inzicht in de huidige arbeidsmarkt. Het traject duurt drie maanden. Deelnemers die succesvol uitstromen worden automatisch onderdeel van de community en mogen hun kennis delen tijdens de zogenoemde 'pizzasessies' of door het houden van een peptalk. <https://convey.nu>

Stichting Buurthuiske ■ Circulaire leerwerkplekken (€ 30.000)

Buurthuiske is een kringloopwinkel in Klazienaveen, die over een eigen buitendienst beschikt: Buurtservice. Buurtservice verzorgt onder andere tuin- en groenonderhoud, maar helpt ook bij verhuizingen en ontruiming. Zowel de winkel als de buitendienst worden gerund door mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Het belangrijkste doel van dit project is het opzetten van leerwerkplekken voor de mensen die al begeleiding krijgen van de stichting en voor leerlingen vanuit het speciaal onderwijs. www.stichtingbuurthuiske.nl

FC Utrecht ■ FC Utrecht U4U (€ 40.000)

De voetbalclub FC Utrecht zet zich met het initiatief U4U in om mensen met behulp van individuele trajecten, groepstrajecten en activeringsplekken (dagbestedingsmogelijkheden) te begeleiden naar de arbeidsmarkt. De individuele trajecten spelen zich af in en rondom het stadion. FC Utrecht richt zich op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die in een langdurig sociaal isolement zitten. Via de businessclub beschikt FC Utrecht over een groot bedrijvennetwerk. In het traject worden naast begeleiding op maat ook bedrijfsbezoeken, bedrijfspresentaties of snuffelstageplekken ingezet.

www.fc utrecht.nl/supporters/u4u

Stichting The Sew Crew Factory ■ Van Fast Fashion naar Fair Fashion (€ 48.000)

The Sew Crew biedt (startende) labels met kledingproducties in lage oplages. Binnen dit project worden onder andere statushouders begeleid naar duurzaam werk of een opleiding. Gedurende acht maanden werken deelnemers aan taal-, beroeps- en sociale vaardigheden en bouwen zij een netwerk op.

<https://thesewcrew.com>

Stichting SKIN-Rotterdam ■ Werkkracht 2024-2025 (€ 18.500)

'Werkkracht' ondersteunt mensen die te maken hebben met belemmeringen, zoals niet-erkende diploma's en gebrek aan netwerken. Door het delen van relevante informatie, het leren van vaardigheden en netwerkondersteuning op maat, helpt SKIN-Rotterdam deze mensen om hun onbenutte talenten te kunnen inzetten in een baan of als ondernemer. Het gaat vooral

om Antilliaanse, Latijns-Amerikaanse en Afrikaanse (niet-uitkeringsgerechtigde) vrouwen en jongeren met dezelfde achtergrond die een mbo-, hbo- of wo-diploma hebben.

<https://skinrotterdam.nl>

Stichting Zorghub ■ Opschalig Zorghub (€ 110.000)

Stichting Zorghub begeleidt mensen die langdurig werkloos zijn naar een baan in de zorgsector. Dit project richt zich op bijstandsgerechtigden die affiniteit hebben met de zorg, die al mantelzorger of vrijwilliger zijn, maar voor wie een betaalde baan tot nog toe niet haalbaar leek. Door hen met gerichte begeleiding en training te plaatsen in functies waar hun talenten tot hun recht komen, speelt Zorghub in op de groeiende vraag naar zorgmedewerkers. Tegelijkertijd bevordert dit de persoonlijke en sociale ontwikkeling van de deelnemers. Het project is gericht op opschaling van de activiteiten voor het komende jaar.

www.zorghub.nl

Stichting YOPE Young Perspectives ■ Yope Connect 2.0 (€ 47.000)

Dit project werkt met jongeren met een detentieverleden (of in hun verlooffase) die interesse hebben in werken in de wereld van de sport, kunst, cultuur of maatschappij en bij wie verborgen talenten aanwezig zijn. Deze talenten openbaren zich in de zogenaamde vrijplaatsen van YOPE. Binnen deze vrijplaatsen worden creatieve en aan sport gerelateerde activiteiten georganiseerd door mensen uit het netwerk van YOPE. Deze activiteiten vallen buiten het reguliere programma van een Justitiële Jeugdinrichting. Binnen deze activiteiten worden soms al talenten waargenomen, waar de jongeren zich 'buiten' graag verder in willen ontwikkelen. <https://youngperspectives.org>

Stichting Excelsior Foundation ■ Talentontwikkeling = Topsport (€ 70.000)

De maatschappelijke foundation van voetbalvereniging Excelsior Rotterdam motiveert en activeert fasegewijs gedurende tien weken kwetsbare Rotterdammers tussen de zestien en veertig jaar die om uiteenlopende redenen een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. <https://excelsiorfoundation.nl>

Universiteit Maastricht ■ Ambitieuze Alliantie voor arbeidsparticipatie (€ 181.750)

Het project beoogt reguliere bedrijven te helpen om meer mensen met een verstandelijke beperking gewoon mee te laten doen. Deze bedrijven moeten op weg worden geholpen, begeleid en in contact gebracht met de juiste partners. Het beoogd resultaat is dat minstens honderd mensen met een verstandelijke beperking meedoen in het arbeidsproces en daarmee aan de samenleving. Om dit te bereiken, moeten barrières binnen bedrijven worden weggenomen die dat verhinderen. Het gaat in eerste instantie om arbeidsmatige dagbesteding binnen bedrijven, maar kan leiden tot betaald (beschut) werk. Er wordt geleerd van bedrijven met ervaring, het lerend vermogen van de doelgroep wordt vergroot

en het levert een praktische methodiekb beschrijving op, die ervoor kan zorgen dat ook andere bedrijven de stap (durven) te zetten om meer mensen een kans te bieden.

Stichting Everyday Heroes ■ Everyday Heroes: werk(t) voor iedereen (€ 225.000)

Everyday Heroes helpt mensen in een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt via maatwerk met de laatste stap naar werk. De stichting neemt namelijk praktische belemmeringen weg bij het verkrijgen van werk. Het kan in dit geval gaan om bijvoorbeeld (het volgen van) een opleiding, de aanschaf van een laptop, het behalen van een rijbewijs of de aanschaf van een (elektrische) fiets, als dit het laatste obstakel vormt voor het krijgen van een arbeidscontract. www.everydayheroes.com

Stichting Incluvisie ■ Inclusief Perspectief 2.0 (€ 46.100)

Incluvisie gaat gespreksleiders trainen en Inclusief Perspectief-gesprekken verder ontwikkelen en uitbreiden. In deze gesprekken, onder leiding van een ervaringsdeskundige professionele gespreksleider, komen werkgevers en werkzoekenden met een beperking bij elkaar. Tijdens dat gesprek worden thema's besproken die zowel werkgevers als werknemers bezighouden, maar die tijdens een sollicitatiegesprek niet zo snel aan de orde komen. Bijvoorbeeld bestaande aannames over en weer en iemands beperking of chronische ziekte wel of niet bespreekbaar maken in een nieuwe baan. In diverse regio's zullen achttien gesprekken plaatsvinden. www.incluvisie.nl

Stichting Heliomare ■ Voor een ander (€ 75.000)

REA College Heliomare ondersteunt jongeren en jongvolwassenen die moeilijk toegang vinden tot de reguliere arbeidsmarkt, vaak door leer- of arbeidsbeperkingen. Deze doelgroep kampt met grote uitdagingen op weg naar een duurzame en passende werkplek. In dit project krijgen deze jongeren de intensieve begeleiding die nodig is om die stap te maken. De aanvulling is een programma dat bestaat uit workshops, stages bij bedrijven en training in persoonlijke ontwikkeling. Met de extra aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, praktische vaardigheden en relevante werkervaring worden vijftig jongeren beter voorbereid op een duurzame arbeidsmarktparticipatie. www.heliomare.nl

Werkplaats Brabant BV ■ Werken is actief leren (€ 150.000)

Werkplaats Brabant gaat in een keten samenwerken met de stichting O3Plus, een organisatie die gespecialiseerd is in het begeleiden van schoolverlaters naar werk en opleiding. Samen willen ze het netwerk met werkgevers, scholen en (overheids) organisaties in de regio West-Brabant versterken en jongeren, met name vroege schoolverlaters die buiten het doelgroepenregister vallen, begeleiden naar een baan of opleiding. Het streven is om honderdtwintig deelnemers een traject aan te bieden met onder andere begeleiding bij werknemersvaardigheden en met oriënterende stages bij werkgevers. www.werkplaatsbrabant.nl

Stichting Station Roffa ■ Station Roffa Ontwikkel- en groeiprogramma 2025 (€ 25.000)

Twintig inwoners van Rotterdam-Zuid krijgen hulp en ondersteuning voor een positievere toekomst. Het doel van het project is om deelnemers concreet en op maat te begeleiden naar zelfstandigheid, een betaalde baan, een opleiding of vrijwilligerswerk en om ze ook de handvatten te geven om die stap daadwerkelijk te kunnen maken aan het einde van het jaar. <https://stationroffa.nl>

SailWise ■ Loopbaantraject Van boot naar baan voor jongeren met een beperking (€ 30.000)

In samenwerking met Randstad RiseSmart Participatie en FLOOR-Jongerencoaching organiseert SailWise twee keer een midweek met loopbaantraject voor 28 jongeren in Watersportcentrum It Sailhûs in Elahuizen. In deze week wisselen de deelnemers watersportactiviteiten af met verschillende workshops die hen helpen bij het vinden van betaald werk. Het loopbaantraject is bedoeld voor jongeren met een beperking of een chronische ziekte die een drempel naar de arbeidsmarkt moeten overwinnen en minimaal zestien uur per week willen werken. <https://sailwise.nl/nl>

BètaTech Services ■ Startplein Techniek met Loopbaanleren met bedrijven (2024-2026) (€ 89.500)

BètaTech Services wil arbeidsparticipatie bij dertig jongeren en zij-instroom van werkzoekenden bevorderen in de technieksector door leerwerktrajecten aan te bieden. Daarnaast wil deze initiatiefnemer met tien werkgevers samenwerken en hen begeleiden in inclusief werkgeverschap, vacatureplanning en werwing. De samenwerking wordt aangegaan met het Leerwerkloket Rivierenland en Jobhulp Culemborg. www.btechs.nl

Galileo Academy BV ■ IT Praktijkleren voor Stichting BOOR (€ 21.000)

Met dit project worden zes jongeren uit het speciaal en praktijkonderwijs gedurende een schooljaar opgeleid, en passen ze de geleerde kennis en vaardigheden direct toe in een bedrijfsomgeving. Het leren van diverse IT-skills, in combinatie met het uitvoeren van praktijkopdrachten en het ontwikkelen van sociale en werknemersvaardigheden zal de startkwalificatie en daarmee hun positie op de IT-arbeidsmarkt versterken. Het uiteindelijke doel is om hen te begeleiden naar een baan bij de Galileo Academy of een andere werkgever. <https://galileo-it-services.nl>

Stichting Het is Netwerken – Plan B ■ Samen sterk: iedereen lekker aan het werk! (€ 71.750)

Met dit project pakt deze stichting uit Haarlem twee zaken aan, namelijk het gemis van welzijn en welbevinden door het ontbreken van passend werk bij werkzoekende 45-plussers én een noodzakelijke en duurzame bijdrage aan een gezonde toekomstige arbeidsmarkt. Tijdens het project krijgen mensen van 45 jaar en ouder de mogelijkheid om mee te doen aan het

BaanBreker-programma. Vijftien tot twintig deelnemers worden begeleid bij het opstellen van hun eigen 'Blokkenhuis', waarmee ze inzicht krijgen in hun competenties, kwaliteiten, ervaringen, visie en doelen. Het project is gericht op uitbreiding van de activiteiten naar meer regio's in de provincie Noord-Holland.

www.hetisnetwerken.nu

Stichting Maatvast Haarlemmermeer ■ MaatwerkT: leren en werken bij Maatvast (€ 255.000)

In MaatwerkT: leren en werken krijgen volwassenen die ouder zijn dan 27 jaar (veelal met een niet-Nederlandse achtergrond) de mogelijkheid om via een beroepsbegeleidende leerweg (BBL-opleiding) niveau 3 in een krapteberoep een baan op niveau te vinden, en te behouden. In eerste instantie gaat het om functies in de luchtvaartsector, zoals food- and banqueting en hospitality. Daarnaast gaat het om functies in de zorg (met name verzorgende individuele gezondheid (VIG) en functies als pedagogisch medewerker kinderopvang (PMK).

<https://maatvast.nl>

NXTV ■ Je gaat het pas zien (€ 696.127)

Het project richt zich op het voor werk gereedmaken van nieuwe doelgroepen door een betere oriëntatie te geven op werken in de installatietechniek en met name in de functie van assistent-monteur. Werkgevers worden ervan bewustgemaakt dat de duurzame inzetbaarheid van zij-instromers hoger kan worden door (betere) begeleiding. Het project kent de volgende activiteiten: het ontwikkelen van een TalentenDNA en loopbaanpadanalyse voor de functie van assistent-monteur installatietechniek en het ontwikkelen van een innovatieve werkoriëntatie, een zogenaamde minigame in Extended Reality (XR, een verzamelnaam voor onder andere Virtual Reality en Augmented Reality). Vijftig kandidaten die de XR-werkoriëntatie hebben doorlopen, leren vervolgens in veertien dagdelen de technische vaardigheden die nodig zijn om goed te starten als assistent-monteur installatietechniek, waarna ze definitief geplaatst worden bij een bedrijf. De eerste periode daar betreft dan nog verdere praktijkoriëntatie, waarbij begeleiding plaatsvindt door zowel een praktijkbegeleider als een jobcoach. Hogeschool Windesheim volgt acht zij-instromers gedurende het traject, om inzicht te krijgen in welke drempels zij-instromers moeten overwinnen wanneer ze aan de slag gaan en bij de ontwikkeling in de functie van assistent-monteur. Deze bevindingen worden gebruikt om van te leren. Deelnemende en andere geïnteresseerde bedrijven worden uitgenodigd om gedurende de looptijd van het project naar tien bijeenkomsten van de Learning Community te komen, waarin diverse thema's aan bod komen. Gedurende het project wordt de Learning Community rondom Zwolle uitgebreid met vijftien werkgevers uit de regio's Zwolle, Drenthe en Twente. www.nxtv.nl

The New Entrepreneur ■ ZomerOndernemer 2024 (€ 31.000)

Tijdens de zomervakantie starten jongeren van 15 tot 22 jaar (van vmbo tot universiteit) onder professionele begeleiding een eigen bedrijf en leren zij zo de basis van het ondernemerschap. Het project vindt plaats in dertien regio's. Per regio wordt een winnaar gekozen, die deelneemt aan de landelijke finale. Er komen twee versies van de ZomerOndernemer: één in samenwerking met het mbo-onderwijs, waarbij mbo-studenten kunnen instromen en één waaraan ook niet-mbo-studenten kunnen deelnemen. Voor beide groepen geldt dat ze aan het eind van het traject het mbo-certificaat Ondernemerschap kunnen behalen. <https://stichtingtne.nl>

Windesheim ■ Opschaling lokale ondersteuning inclusief werkgeverschap (€ 105.083)

Dit is een vervolg op het pilotproject 'Lokale ondersteuning inclusief werkgeverschap' van Hogeschool Windesheim, Hogeschool Utrecht en Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). De hogescholen Zuyd, Rotterdam en Saxion gaan met het project in hun regio aan de slag met gebruik van de reeds opgedane ervaringen. Het project bestaat uit drie onderdelen. In zes arbeidsmarktregio's worden ieder kwartaal netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor werkgevers, waar ook vragen worden opgehaald die bij werkgevers leven rond inclusief werkgeverschap. Deze vragen worden vervolgens gekoppeld aan geïnteresseerde studenten. In dit project wordt tevens gezocht naar een mogelijkheid om dit onderwerp in een onderwijsmodule te vangen, zoals een Massive Open Online Course (MOOC). Ook wordt gekeken naar de mogelijkheid van een landelijke minor of master op dit thema. Tenslotte wordt in dit project, naast de regionale netwerken en het doorwerken in het curriculum van de opleidingen, gewerkt aan het vergroten van de maatschappelijke impact voor inclusief werkgeverschap en sociaal ondernemerschap. Dit gebeurt in samenwerking met onder andere VNO-NCW, AWWN en de Programmaraad.

<https://inclusief-werkgeverschap.nl>

WERK & DIVERSITEIT

Stichting 75inQ ■ Powerbase (€ 74.615)

Dit project richt zich op het vergroten van de zichtbaarheid van vrouwelijke professionals, het bevorderen van gendergelijkheid en het ondersteunen van duurzame energieoplossingen. Stichting 75inQ wil met Powerbase het aandeel van vrouwen in de besluitvorming en zichtbaarheid vergroten, eerlijke kansen voor vrouwen creëren in een door mannen gedomineerde sector en netwerken en ondersteuningssystemen voor vrouwelijke professionals bevorderen. Hiervoor worden verschillende instrumenten ontwikkeld: Powerbase, een platform voor vrouwelijke sprekers, de Energy Equity Code, een sprekerscode voor gelijkwaardigheid en Synergy, een netwerkprogramma voor vrouwelijke professionals. <https://75inq.com>

WERK & PREVENTIE

Kenniscentrum Revalidatiegeneeskunde ■ Werk en vermoeidheid bij mensen met cerebrale parese (€ 46.164)

Cerebrale parese (CP) is een houdings- en bewegingsstoornis veroorzaakt door een beschadiging van de hersenen. Naar schatting hebben in Nederland zo'n twintigduizend volwassenen CP, van wie ongeveer 40 procent een (betaalde) baan heeft. Uit onderzoek blijkt dat de helft van hen problemen ondervindt op het werk en, met name door vermoeidheid, op termijn uitvalt. In dit project wordt in samenwerking met de Vereniging CP Nederland de kansengelijkheid van mensen met CP vergroot met behulp van aangepaste modules en een gespreks- en informatietool op de werkvloer. www.kcrutrecht.nl

Stichting Film Collective ■ BRANDSTOF (€ 15.000)

In de documentaire BRANDSTOF (2022) vertellen zes jongvolwassenen hoe het is om op jonge leeftijd al compleet opgebrand te zijn. De filmmakers koppelen deze documentaire aan een impactcampagne, waarin zij in twaalf bijeenkomsten laten zien wat burn-out kan doen met mensen. Zij bieden tevens handvatten hoe een burn-out voorkomen kan worden onder het motto 'Signaleren en voorkomen'. Thema's van de bijeenkomsten zijn onder andere burn-out bij freelancers, bij mensen van kleur, op de werkvloer, bij vrouwen en bij jongeren.

Amsterdam Law Hub ■ Schuldenbrug voor de aanpak van schuldenproblematiek (€ 144.400)

Eén op de vijf Amsterdammers heeft schulden en slechts 20 procent van hen zoekt professionele schuldhulp. De mensen die geen hulp zoeken, doen dat vaak niet vanwege schaamte, bureaucratie en wantrouwen. De Schuldenbrug richt zich op de mensen die zich (nog) niet formeel melden bij schuldhulpverlenende instanties, inmiddels een forse groep. Als ze vervolgens wel hulp zoeken bij informele hulpverleners, lopen die soms tegen complexe juridische vragen aan, waarmee ze niet makkelijk bij officiële instanties terecht kunnen.

De Schuldenbrug biedt een telefonische en digitale voorziening om laagdrempelig juridische adviezen te verkrijgen. Zo wordt de informele ondersteuning verbeterd, zodat meer mensen met schulden eerder en efficiënter geholpen kunnen worden. De Schuldenbrug geeft bovendien rechtenstudenten de mogelijkheid om dieper op de schuldenproblematiek in te gaan en werkervaring op te doen. www.amsterdamlawhub.nl

Stichting GelijkGezond ■ Meer gezonde levensjaren voor mensen met een minimuminkomen (€ 150.000)

De Stichting GelijkGezond wil het aantal gezonde levensjaren verhogen van mensen met een minimuminkomen en daarmee tegen gelijke of lagere maatschappelijke kosten de gezondheidsverschillen verkleinen. Dit wordt bereikt door aan inwoners in een kwetsbare positie brede ondersteuning te bieden bij alle

levensdomeinen, waaronder werk- en inkomen. Deze ondersteuning komt van Doorbijters: professionals die naast de inwoners gaan staan en ze hands-on ondersteunen waar ze zelf niet voldoende zelfredzaam zijn. <https://gelijkgezond.nl>

Stichting Het Begint met Taal ■ Taalbuddy's verbinden (€ 150.000)

Taal is onmisbaar om werknemers goed te laten functioneren op de werkvloer, bijvoorbeeld om te communiceren met collega's, vaktaal te begrijpen, vragen te stellen en instructies te begrijpen. Voor anderstaligen is dit door taalachterstand en gebrek aan kennis over de werkcultuur in Nederland geen vanzelfsprekendheid. In dit project worden taalbuddy's ingezet in diverse bedrijven. De taalbuddy is een collega van de anderstalige die onder werktijd en op de werkvloer met de anderstalige kan oefenen. De taalbuddy bereidt zich hierop voor via een e-learning. Vervolgens gaan de taalbuddy's gedurende drie of zes maanden wekelijks met de anderstaligen in gesprek. In drie jaar tijd wil de stichting opschalen van respectievelijk 100 naar 200 naar 450 deelnemers, verdeeld over respectievelijk 10, 25 en 50 bedrijven. www.hetbegintmettaal.nl

WERK & TOEKOMST

Stichting Ambacht in Beeld ■ Ambacht in Beeld Opleidingsdagen 2024-2026 (€ 130.000)

Er is een vraag naar meer praktisch geschoolde studenten. Ambacht in Beeld wil helpen om aan die vraag te voldoen door imagoverbetering van het mbo en de herwaardering van ambachtelijk vakmanschap. De Opleidingsdagen vervullen hierin een belangrijke rol. Er is zeker een groep jongeren die geïnteresseerd is in ambachtelijke beroepen, maar het is voor hen niet eenvoudig om aan informatie over de verschillende beroepen te komen en de beroepen in de praktijk te ervaren. Tijdens de Opleidingsdagen kunnen jongeren kennismaken met een groot aantal ambachtelijke opleidingen en er workshops volgen, zodat ze een beeld van het beroep kunnen krijgen. <https://ambachtinbeeldfestival.nl/opleidingsdagen-2024>

Kunstenbond ■ AI: een kansenbrenger en digitale wolf in schaapskieren (€ 100.000)

Dit project richt zich op de impact van kunstmatige intelligentie of artificial intelligence (AI) op de culturele en creatieve sector. Het doel is om bewustwording te vergroten, kennis te delen en praktische ondersteuning te bieden en activering te stimuleren bij werknemers, werkgevers en beleidsmakers. Het project omvat verschillende activiteiten en producten, waaronder het uitvoeren van enquêtes, het ontwikkelen van een set technologische hulpmiddelen voor werknemers en zelfstandigen, het formuleren van clausules voor verbeterde arbeidsomstandigheden en het organiseren van evenementen om stakeholders erbij te betrekken. De resultaten worden gemonitord en er

worden maatregelen genomen om risico's te beheersen en kansen te benutten, met als uiteindelijk doel de negatieve effecten van AI te verminderen én de kansen ervan te benutten.
<https://kunstenbond.nl>

Vereniging Humanitas ■ Herstelmaatjes (€ 100.000)

De vrijwilligers van Humanitas krijgen extra training in het gebruik van de nieuwe methode 'Herstelgericht werken'. Ook gaat Humanitas deze aanpak optimaliseren. In het gevangeniswezen heeft 'Herstelgericht werken' zijn intrede gedaan, waarbij de re-integratie van (ex-)gedetineerden in drie fases is ingericht: Zelfherstel, Herstel met het netwerk en Herstel met de samenleving. Bij 'Herstelgericht werken' gaat het om herstel van de aangerichte schade en het oplossen van verstoorde relaties tussen mensen. www.humanitas.nl

Robert Vonk

In zijn leerstoel 'Geschiedenis van de sociale zekerheid' (Universiteit Utrecht) richt Robert Vonk zich op de ontwikkeling van de sociale zekerheid in Nederland in internationaal perspectief. Zijn inaugurele rede getiteld 'Grenzen stellen: Over exclusie, wederkerigheid en internationale verstrengeling in sociale zekerheid' hield hij op 8 oktober 2024.

pagina 22 en 30

Bij de uitvoering van het lopende onderzoeksprogramma zijn in totaal 260 personen betrokken, bestaande uit 71 hoogleraren, 4 lectoren, 125 postdocs en/of senior onderzoekers, 40 promovendi en/of medior onderzoekers, 15 junior onderzoekers en 5 onderzoeksassistenten. In 2024 is het onderzoeksprogramma uitgebreid met de 12 hierna weergegeven nieuwe studies. Sinds de oprichting van Instituut Gak hebben in totaal 75 mensen hun promotieonderzoek kunnen uitvoeren met financiering van Instituut Gak.

Voor een overzicht van de nieuwe studies wordt verwezen naar pagina 21 tot en met 23 (nieuwe studies in het kader van het Instituut Gak Fellowship en de Instituut Gak-KNAW Award staan vermeld op pagina 33). Voor een overzicht van de lopende studies wordt verwezen naar pagina 23 en 24. Voor een overzicht van de afgeronde onderzoeksprojecten wordt verwezen naar pagina 24 en 25.

Toegankelijkheid

Instituut Gak streeft ernaar dat de resultaten van gesteunde studies bijdragen aan oplossingen voor beleids- en uitvoeringsvraagstukken die leven op het terrein van sociale zekerheid en arbeidsmarkt. De onderzoekers wordt daarom gevraagd actief zorg te dragen voor publicatie, openbaarmaking en overdracht van onderzoeksresultaten aan wetenschappers, beleidsmakers, professionals werkzaam in de uitvoeringspraktijk en andere belangstellenden. Hiertoe is het [Inspiratiedocument Maatschappelijke Impact](#) opgesteld. Dit document kan geraadpleegd worden bij het opstellen van een onderzoeksvoorstel, bij de uitvoering van het onderzoek en bij de verspreiding van de onderzoeksresultaten.

Publicaties die voortkomen uit onderzoek worden actief verspreid door Instituut Gak, via de eigen website en verschillende sociale media. In de [Kennissbank](#) staan alle publicaties die voortvloeien uit door Instituut Gak gesubsidieerd onderzoek. Daarnaast komen in Kennisclips de belangrijkste resultaten en de implicaties voor beleid van een aantal onderzoeken op overzichtelijke wijze in beeld. In de nieuwe podcastserie 'Sociale Zekerheid gezien vanuit de leerstoel' komt een hoogleraar of lector aan het woord. Zij vertellen voor een breed publiek over hun onderzoek. Voor de serie 'In de schijnwerpers' spreekt een wetenschapsjournalist met onderzoekers over hun onderzoek en schrijft er een korte, toegankelijke blog over. De [kennisclips](#), [podcasts](#) en [blogs](#) zijn terug te vinden op de website.

Toepasbaarheid

Naast de aandacht voor de toegankelijkheid van onderzoeksresultaten vindt Instituut Gak het ook belangrijk dat de onderzoeksresultaten van nut zijn voor de (beleids)praktijk en daadwerkelijk worden toegepast. Hiertoe neemt Instituut Gak deel aan het Kennispartnerberaad (een halfjaarlijkse ontmoeting van organisaties waarmee het ministerie van Sociale Zaken en

Werkgelegenheid samenwerkt op het gebied van kennis en onderzoek) en aan het [Kennisplatform Werk en Inkomen](#) (KWI). In dit laatste platform werken kennispartners en de uitvoeringsorganisaties voor de sociale zekerheid met elkaar samen op het gebied van kennisontwikkeling binnen het domein van werk en inkomen.

Daarnaast wordt bij de beoordeling van de onderzoeksvoorstellen expliciet gekeken naar de beleidsrelevantie, de mate waarin onderzoeksresultaten toepasbaar worden gemaakt voor de (beleids)praktijk (valorisatie) en de mate waarin er aandacht is voor het burgerperspectief.

De aan Instituut Gak verbonden hoogleraren en lectoren nemen met regelmaat deel aan adviescommissies op het gebied van sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid. Onder andere werd in 2024 zitting genomen in de Onafhankelijke Commissie Toekomst Arbeidsongeschiktheidsstelsel (Octas, prof. dr. Irmgard Borghouts en prof. dr. Pierre Koning) en de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2020 (prof. dr. Daniël van Vuuren).

NIEUWE ONDERZOEKS-PROJECTEN

Het tekort aan verzekeringsgeneeskundige capaciteit in Nederland: oplossingsrichtingen (€ 110.000) ■

Projectleider: Prof. dr. Ronald Batenburg, Nivel

Wachttijden voor sociaal-medische beoordelingen nemen toe door onder meer een afname in de capaciteit van verzekeringsartsen. Dit onderzoek verkent en toetst de haalbaarheid van oplossingsrichtingen voor het tekort aan verzekeringsgeneeskundige expertise in Nederland. Twee doelgroepen staan daarbij centraal: de verzekeringsartsen en burgers die beoordeeld worden door de verzekeringsarts. De beroepsgroep wordt geconsulteerd met een vragenlijst en een aantal werksessies. Daarnaast wordt een Burgerplatform georganiseerd, een participatieve methode om burgers als ervaringsdeskundigen mee te laten denken over scenario's die het capaciteitsprobleem van verzekeringsartsen zouden kunnen verminderen. De scenario's worden tevens doorgerekend op hun potentiële arbeidsmarkteffecten.

Bundel en symposium: Uitgangspunten voor de sociale zekerheid (€ 200.000) ■ Projectleider: Prof. dr. Bea Cantillon, Universiteit van Antwerpen

De vraag 'Wat zijn de uitgangspunten voor de sociale zekerheid?' staat centraal in dit project, waarin een bundel en symposium worden opgezet en wordt voortgebouwd op onder meer de bundel 'De toekomst van de sociale zekerheid' (2021) door de daar uitgezette lijnen verder te doordenken vanuit een multidisciplinair perspectief (economie, rechtsgeleerdheid, fiscale wetenschappen, psychologie, sociologie, gezondheidswetenschappen). Hierin worden uitdrukkelijk ook burgers betrokken

om te achterhalen wat zij verstaan onder sociale zekerheid en in welke mate dit overeenkomt met uitgangspunten vanuit de overheid voor de vormgeving van de sociale zekerheid.

Arbeidsmarktbeleid gericht op doorwerken na de pensioengerechtigde leeftijd: een internationaal perspectief (€ 250.046) ■ Projectleider: Prof. dr. Didier Fouarge, Maastricht University / ROA

Dit project onderzoekt in een internationaal vergelijkend perspectief hoe het arbeidsmarktbeleid gericht op doorwerken na de pensioengerechtigde leeftijd er uitziet in de EU, welke aanpassingen er de afgelopen 15 jaar plaats hebben gevonden en wat voor effect deze hebben gehad op doorwerken na pensioen. Daarnaast onderzoekt het project hoe wordt omgegaan met de kansen en keerzijden van doorwerken en in hoeverre deeltijd zzp-schap een aantrekkelijke constructie is voor ouderen om aan het werk te blijven na pensionering en voor werkgevers om ouderen aan het werk te houden.

Het project beoogt om arbeidsmarktbeleid gericht op doorwerken na de pensioengerechtigde leeftijd (verder) vorm te geven gebruikmakende van ervaringen in andere landen.

Generaties op de werkvloer: veranderende werkwaarden en de rol van werkgevers (€ 224.920) ■ Projectleider: Dr. Monique Stavenuiter, Verwey-Jonker Instituut

Op de werkvloer zijn meerdere generaties werkenden aanwezig die mogelijk staan voor verschillende waarden omtrent werk. Het onderzoek heeft als doel om kennis te verzamelen over deze (mogelijke) verschillen tussen generaties en over hoe generaties zo goed mogelijk met elkaar kunnen (blijven) samenwerken. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt daarom: Welke waarde hechten verschillende generaties aan werk en waarom, en hoe kunnen werkgevers de arbeidsorganisatie zo inrichten dat werkenden geïnspireerd en behouden blijven, én generaties onderling zo goed mogelijk samenwerken?

Een (on)zeker bestaan? Dynamieken, ervaringen en overlevingsstrategieën van werkende armen (€ 467.468) ■ Projectleider: Prof. dr. Menno Fenger, Erasmus Universiteit

Werkende armen worden vaak als een stabiele en duidelijk te herkennen groep gepresenteerd. Maar er 'stromen' voortdurend mensen in en uit de groep 'werkende armen'. Het is daarom van belang om te kijken hoe en waarom mensen in en uit de groep werkende armen komen. Daarnaast ervaren werkende armen hun situatie op verschillende manieren. Dit onderzoek richt zich op de patronen en kenmerken van werkende armen, hun ervaringen en beleidsaanpakken die de bestaanszekerheid van werkende armen vergroot.

AI in de sociale zekerheid: een balans tussen efficiëntie en menselijke maat (€ 332.247) ■ Projectleider: Dr. Stefan Buijsman, TU Delft

Artificial Intelligence (AI) in de sociale zekerheid kan de efficiëntie en standaardisatie van dienstverlening verhogen, maar tegelijkertijd brengt AI ook risico's met zich mee voor de menselijke maat en autonomie van burgers en ambtenaren. De impact op deze potentieel conflicterende waarden worden in kaart gebracht en het onderzoek richt zich op het identificeren van socio-technische oplossingen die recht doen aan alle relevante waarden. Hiervoor wordt de Design for Values methode ingezet, bestaande uit empirisch onderzoek, conceptueel onderzoek en socio-technisch ontwerponderzoek.

Improving supplementary pension participation and accrual in the Netherlands (€ 350.000) ■ Projectleider: Prof. dr. Bastiaan Starink, Tilburg University

Ontwikkelingen in de Nederlandse arbeidsmarkt zoals het groeiende aantal zelfstandigen resulteren in deels nieuwe uitdagingen op het gebied van pensioenen. Zo bouwt de overgrote meerderheid van zelfstandigen zelf geen aanvullend pensioen op. In dit onderzoek wordt gekeken naar andere landen (Nieuw-Zeeland, Zweden en vooral het Verenigd Koninkrijk) om inzichten te genereren hoe pensioenontwerp en -belasting de deelname aan aanvullende pensioenregelingen in Nederland kan bevorderen om bij te dragen aan meer inkomen op latere leeftijd.

See4YourFutureSelf: Pension engagement by inducing future-self continuity (€ 349.743) ■ Projectleider: Dr. Jonas Heller, Maastricht University

See4YourFutureSelf onderzoekt hoe visualisatie van het toekomstige zelf mensen kan motiveren hun pensioenplanning niet uit te stellen. Het project ontwikkelt een privacyvriendelijke applicatie die gebruikers helpt zichzelf in de toekomst te zien. Via experimenten wordt de cognitieve impact getest, waaronder authenticiteit en geheugeneffecten, samen met effecten op financieel planningsgedrag. Het doel is het verbeteren van pensioenbetrokkenheid en financieel welzijn voor huidige en toekomstige generaties.

Van buiten naar binnen: de transnationale invloed op beleidsvoorbereiding, expertisevorming en advisering in sociale zekerheid in Nederland na 1945 (€ 539.887) ■ Projectleider: Prof. dr. Robert Vonk, Universiteit Utrecht

Dit onderzoek richt zich op de rol van internationale organisaties en internationale netwerken bij de opbouw en herstructurering van sociale zekerheid in Nederland tussen 1945 en 2017. Het onderzoek bestaat uit twee deelprojecten, een deelproject dat zich richt op sociale zekerheid en migranten en een deelproject over sociale zekerheid en mensen met een beperking. Migrant en mensen met een beperking hadden niet vanzelfsprekend toegang tot sociale zekerheid, waardoor inzicht wordt verkregen in de normatieve en institutionele grenzen van sociale zekerheid.

Dit project geeft inzicht in de transnationale circulatie van kennis en praktijken en de impact daarvan op Nederlands socialezekerheidsbeleid.

“Wie ben ik als professional?”: de rol van professionele identiteit in cliëntgerichte dienstverlening door arbeidsdeskundigen (€ 590.468) ■ Projectleider: Dr. Shirley Oomens, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Dit onderzoek richt zich op het begrijpen van en verklaren hoe arbeidsdeskundigen in de praktijk in verschillende domeinen en rollen vormgeven aan cliëntgerichte dienstverlening in hun professioneel handelen. Daarbij ligt de focus op professionele identiteit als basis van waaruit professionals invulling geven aan hun handelen in relatie tot hun cliënten. De centrale vraag luidt: Hoe geven arbeidsdeskundigen in de praktijk vorm aan cliëntgerichte dienstverlening in hun professioneel handelen en hoe kan dit verklaard worden vanuit hun professionele identiteit, en (andere) persoonlijke en contextuele factoren? Een mixed-methods benadering (vragenlijst, focusgroepen, observaties en verdiepende interviews) wordt ingezet, met als doel om een handelingskader te ontwikkelen van waaruit arbeidsdeskundigen – zowel privaat als publiek – meer cliëntgericht kunnen werken.

Werken met waarden in de uitvoering van de Participatiewet (€ 544.082) ■ Projectleider: Dr. Lineke van Hal, Zuyd Hogeschool

Publieke professionals maken in de uitvoering van de Participatiewet voortdurend afwegingen om ‘het goede’ te doen in het krachtenveld van wet- en regelgeving, de situatie en behoeften van individuele burgers en maatschappelijke verwachtingen. Het realiseren van rechtvaardige dienstverlening vraagt dat zij zich daarin niet laten leiden door persoonlijke of organisatorische waarden en normen, maar ook door gedeelde professionele waarden en normen. Door de fragmentatie van deze beroepsgroep is dit niet vanzelfsprekend. Via etnografisch onderzoek en een Community of Practice worden in dit onderzoeksproject daarom bouwstenen en werkvormen ontwikkeld voor het versterken van normatieve en collectieve professionalisering.

Niet-standaard werk: de rol van de EU en de ervaringen en belangen van de werkenden (€ 647.781) ■ Projectleider: Prof. dr. Maarten Keune, Universiteit van Amsterdam (AIAS-HSI)

Werk biedt niet voor iedereen een uitweg uit bestaan zonder zekerheid en veel bestaande banen gaan gepaard met lage lonen, onzekerheid over werk en inkomen, beperkte sociale zekerheid en/of gebrekkige carrièremogelijkheden. Het gaat dan meestal over een vorm van niet-standaard werk (geen vast contract met vaste uren): tijdelijk werk, uitzendwerk, nul-uren- en oproepcontracten, platformwerk of bepaalde vormen van zzp-schap. Vanuit twee perspectieven (EU en nationale wetgeving & de beleving, behoeften en prioriteiten van deze groep werkenden)

wordt beoogd om kennis te genereren op het vlak van niet-standaard werk die kan bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van vormen van niet-standaard werk.

OVERZICHT LOPENDE ONDERZOEKSPROJECTEN:

Eind 2024 lopen de volgende onderzoeksprojecten :

Het stelsel van de sociale zekerheid:

- Bundel en symposium: Uitgangspunten voor de sociale zekerheid;
- De toekomst van de universele verzorgingsstaat: tussen de sociale bijstand en een gegarandeerd minimuminkomen;
- Een menswaardig bestaan in de sociale zekerheid: naar een versterking van de rol van sociale grondrechten;
- Hulpbronnen, intersectionaliteit en instituties: determinanten van uitkeringsafhankelijkheid;
- Modest but adequate? An empirical analysis of Dutch minimum income protection;
- Sociale zekerheid voor zelfstandigen in geval van arbeidsongeschiktheid, werkloosheid en ouderdom: tussen arbeidsvormneutraliteit en arbeidsvormspecificiteit;
- Van buiten naar binnen: de transnationale invloed op beleidsvoorbereiding, expertisevorming en advisering in sociale zekerheid in Nederland na 1945.

De uitvoeringspraktijk van de sociale zekerheid

- Behoorlijke bejegening in de sociale zekerheid;
- Een oppoetsbeurt voor de markt voor persoonlijke dienstverlening;
- Exploring the influence of group dynamics of street-level bureaucrats' enforcement styles.
- Levensverhalen over werk. Een onderzoek naar de stap van dagbesteding naar (beschut) werk;
- Sociale zekerheid en veranderingen in (mentale) gezondheid;
- Werken met waarden in de uitvoering van de Participatiewet;
- “Wie ben ik als professional?”: de rol van professionele identiteit in cliëntgerichte dienstverlening door arbeidsdeskundigen.

Arbeidsmarkt

- Afruilen tussen ongelijkheid en arbeidsparticipatie;
- AI in de sociale zekerheid: een balans tussen efficiëntie en menselijke maat;
- Arbeidsmarktbeleid gericht op doorwerken na de pensioengerechtigde leeftijd: een internationaal perspectief;
- Arbeidsmarkteffecten van het minimumloon;
- Arbeidsmarktkrapte: een integraal beeld van aard, omvang en oplossingen;
- Arbeidsmigratie: kansen en knelpunten voor het oplossen van de krapte op de arbeidsmarkt;
- Beter benutten van het arbeidspotentieel van mensen in een

lagere sociaaleconomische positie;

- Bevordering arbeidsparticipatie van langdurig werkloze ouderen;
- De weg naar volwassenheid in de knoop? De rol van onzekere arbeidsposities voor de leefsituatie en het welzijn van jongvolwassenen;
- Een (on)zeker bestaan? Dynamieken, ervaringen en overlevingsstrategieën van werkende armen;
- Een rechtvaardige energietransitie? De aardgasrevolutie vergeleken met de huidige energietransitie;
- Flexibele arbeid in de Nederlandse polder 1950-2020;
- Flexibilisering, globalisering en technologische vooruitgang: gevolgen voor de arbeidsmarkt en sociale zekerheid;
- Generaties op de werkvloer: veranderende werkwaarden en de rol van werkgevers;
- Gevolgen van automatisering voor de arbeidsmarkt;
- Het betere werk voor en door medezeggenschap: behoud van personeel in tijden van krapte;
- Het ontstaan van nieuwe banen;
- Juridische en organisatorische vraagstukken bij hybride werken;
- Naar een inclusieve arbeidsmarkt: het samenspel tussen HRM en sociale zekerheid;
- Niet-standaard werk: de rol van de EU en de ervaringen en belangen van de werkenden;
- Nieuwe werkkansen door de energietransitie?!
- Oorzaken en gevolgen van uitbesteding van werk;
- SAMKIN: Ervaringen met Samenwerken met Kunstmatige Intelligentie in de praktijk;
- The fragility of employers' involvement in collective bargaining;
- Van krapte naar kans: technologie als gamechanger;
- Vergroten van de kans op werk(behoud) van mensen met een arbeidsbeperking - in tijden van de COVID-19 recessie en toekomstige recessies;
- Werkgeversstrategieën en de ontwikkeling van arbeidsvoorwaarden sinds 1982.

Pensioenen

- Een goede oude dag voor migranten. Bestuderen en bestrijden van pensioenarmoede in een vergeten groep;
- Een rechtsvergelijkend onderzoek naar consumentenbescherming voor pensioendeelnemers;
- Eindigt de verplichte deelname aan bedrijfstakpensioenfondsen?;
- Improving supplementary pension participation and accrual in the Netherlands;
- Introducing a new pension system: The importance of distributive, procedural and interactional justice;
- Risk preference measurement and risk communication - A large-scale comparison of methods and its implications for the pension industry;
- See4YourFutureSelf: Pension engagement by inducing

future-self continuity;

- The impact of work, family and health trajectories on post-retirement well-being across Europe;
- The measurement, understanding and application of risk aversion differences for pension investments;
- The role of pensions for career decisions

Arbeid en gezondheid

- Co-werkdesign: Een structurele aanpak van werkstress in het mkb;
- De invloed van planning van een zwangerschap op de economische positie van vrouwen;
- Het effect van het Progressive Goal Attainment Program;
- Het tekort aan verzekeringsgeneeskundige capaciteit in Nederland: oplossingsrichtingen;
- Samen richting een organisatiebrede aanpak van werkstress in het mkb;
- Van conflict naar evenwicht;
- VBHC voor de verzekeringsgeneeskunde;
- Verzuimpreventie in beeld: onderzoek naar kennis rond preventie van ziekteverzuim;
- Voorkomen is beter dan genezen: beleidsopties om uitval uit de zorgsector te verminderen;
- Werk en mantelzorg: een onderzoek naar de wederzijdse afhankelijkheid in de levensloop.

Relatie onderwijs - arbeidsmarkt

- Beïnvloeding kansrijke studiekeuzes door leerlingen;
- Kansrijk kiezen: overwegingen van jongeren bij hun studiekeuze;
- Scenario's voor matches van vraag en aanbod in de zorg en het onderwijs;
- Welke werknemer leert waarom? Een perspectief op de deelname aan levenlang ontwikkelen.

Voor meer informatie over de lopende wetenschappelijke onderzoeksprojecten wordt verwezen naar de website.

IN HET VERSLAGJAAR AFGERONDE ONDERZOEKSPROJECTEN

In 2024 zijn de volgende projecten afgerond:

- Aanbevolen! Een succesvolle implementatiestrategie voor de bevordering van gezondheid bij mkb-werknemers;
- De impact van COVID-19 maatregelen op werk, welzijn en loopbanen van Centraal en Oost-Europese arbeidsmigranten;
- De levensloop en de arbeidsmarktpositie van vrouwelijke statushouders in Nederland;
- De psychologie van de flexibilisering;
- De relevantie van beginselen van consumentenrecht voor pensioenconsumenten;
- Explaining Variation in Access to Welfare Services and

Benefits among Migrants in the Netherlands: The Role of System Knowledge;

- Meer rust in het bestaan. Ervaringen, behoeften en ondersteuning rond baanonzekerheid van mensen met een arbeidsbeperking;
- Oekraïense vluchtelingen op de arbeidsmarkt;
- Oekraïners met een vluchtachtergrond op de arbeidsmarkt;
- Samen aan het Werk: Effectieve en gedragen gedragsverandering van werkgevers om meer mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen;
- The labor and social security rights of captive workers;
- Voorkomen is beter dan genezen: proactief zekerheid creëren in een flexibele arbeidsmarkt;
- Waardering en beleggingsbeleid bij hervorming van het pensioenstelsel;
- Werk, zekerheid en belangenvertegenwoordiging in de creatieve sector;
- Zelfredzaamheid en sociale bescherming over de levenscyclus.

BIJEENKOMST ONDERZOEK EN BELEID 2024

Op maandag 3 juni 2024 vond de jaarlijkse Bijeenkomst Onderzoek en Beleid plaats in Het Trippenhuys te Amsterdam.

Het thema voor deze dag was 'Arbeidsmarktbeleid en sociale zekerheid in Nederland vanuit een internationaal perspectief'. Nathan de Groot begeleidde als dagvoorzitter deze bijeenkomst waarin Pieter Hasekamp, directeur van het CPB, de keynote verzorgde. Dit werd gevolgd door een gesprek met de zaal waarin de dagvoorzitter het publiek stellingen voorlegde als startpunt voor discussie. Hierna werd de jaarlijkse Instituut Gak-KNAW Award uitgereikt, dit jaar aan dr. Timon de Groot.

In de middag was er de keuze uit vijf workshops om uitgebreider kennis te maken met actueel onderzoek. Sander Schimmelpenninck sloot de dag af met een prikkelende beschouwing. Verspreid over de dag werden video-pitches van onderzoekers plenair aan het publiek getoond om bezoekers kort te informeren over lopende onderzoeken die zijn mogelijk gemaakt door Instituut Gak. De 16 pitches zijn op [YouTube](#) en de website terug te zien.

COMMUNICATIE EN MARKETING

Instituut Gak richt zich in haar communicatie en marketing in het bijzonder op degenen die betrokken zijn bij de voorbereiding en vaststelling van het beleid en onderzoekers op het brede terrein van de sociale zekerheid en de arbeidsmarkt en (potentiële) aanvragers voor maatschappelijke projecten.

Website

De website is het belangrijkste communicatiemiddel van het instituut. Hierop zijn zowel een aantal door het instituut mogelijk gemaakte projecten, als de [Quickscan](#), het digitale aanvraagformulier, de projectengalerij en een animatiefilm over de aanvraagprocedure met betrekking tot de maatschappelijke projecten terug te vinden. Het door het instituut mogelijk gemaakte onderzoek is op de website onder andere in de [Kennisbank](#) terug te vinden, waarin ca. 1.000 publicaties zijn opgenomen.

Kennisclips, podcasts en blogs

De afgelopen jaren is ingezet op middelen als kennisclips, podcasts en blogs over (afgerond) onderzoek. Dit zijn meer innovatieve vormen van kennisdeling. Kennisclips brengen de belangrijkste resultaten en de implicaties voor beleid van een aantal onderzoeken op overzichtelijke wijze in beeld.

In de podcastserie '[Sociale Zekerheid gezien vanuit de leerstoel](#)' gaat een aan het instituut verbonden hoogleraar of lector in gesprek met de gespreksleider en podcastmaker. Zij praten over hun leeropdracht en het onderzoek en onderwijs dat zij verrichten. Het is de bedoeling om over alle leerstoelen en lectoren een podcast te maken. In de blogserie '[In de schijnwerpers](#)' spreekt een wetenschapsjournalist met onderzoekers over hun onderzoek en schrijft er een korte, toegankelijke blog over. Deze blog wordt tevens gepost op LinkedIn. De onderzoekers vertellen onder andere hoe ze de studie hebben uitgevoerd, wat de belangrijkste resultaten zijn, welke aanbevelingen daaruit volgen en voor wie de resultaten van het onderzoek bedoeld zijn.

Sociale media

Naast de website zijn sociale media belangrijke communicatiemiddelen van Instituut Gak. Deze worden ingezet om kennis uit onderzoek te delen, doelgroepen te betrekken bij de organisatie en onze naamsbekendheid te vergroten. Instituut Gak is actief op Facebook, YouTube en LinkedIn. Op LinkedIn is het aantal volgers in 2024 gegroeid met 17% ten opzichte van 2023. Momenteel volgen ruim 3.100 personen het account. Op LinkedIn zijn we het meest actief waar het delen van kennis uit onderzoek betreft, omdat hier de interactie over onze posts met betrekking tot onderzoek het grootst is.

Nieuwsbrief

Ten slotte wordt ieder kwartaal een digitale nieuwsbrief verstuurd aan ruim 600 abonnees.

Jim Klerkx

‘Ik zet AI in om marketingtaken eenvoudiger te maken – ook voor mezelf, want door mijn lichte neurodivergentie werk ik soms net even anders. Juist daarom help ik anderen die vaardigheden ook te ontwikkelen, of ontwerp ik systemen die werk toegankelijker maken. Zo creëren we samen meer kansen op werk. Met mijn projecten verbind ik technologie aan sociale impact. Het k n anders.’

**The Young Digitals ■
Jongeren naar een baan
met toekomst in 2024 ■**
pagina 12

LEERSTOELN/LECTORATEN

Door de financiering van leerstoelen en lectoraten door Instituut Gak wordt er bij de universiteiten en hogescholen extra en/of specialistische kennis, kunde en ervaring op het gebied van de sociale zekerheid en arbeidsmarkt opgebouwd en komt deze beschikbaar. Deze expertise komt via de onderwijscurricula ten goede aan de studenten en wordt daarnaast ingezet in het wetenschappelijk onderzoek. De hoogleraren en de lectoren wordt de mogelijkheid geboden een onderzoeksvoorstel in te dienen. Na goedkeuring door het bestuur, hierbij geadviseerd door de wetenschappelijke raad, wordt voor de uitvoering van het onderzoek financiering voor een promovendus en een parttime postdoc onderzoeker beschikbaar gesteld. Op pagina 22 en 23 zijn de in 2024 gehonoreerde voorstellen van aan het instituut verbonden hoogleraren terug te vinden. Momenteel gaat het om de volgende leerstoelen/lectoraten:

Prof. dr. Irmgard Borghouts en prof. dr. Charissa Freese ■ leerstoel HRM en Sociale Zekerheid ■ Tilburg School of Social and Behavioral Sciences en Tilburg Law School, Tilburg University

Deze leerstoel richt zich op het grensvlak van sociale zekerheid en HRM. Charissa Freese richt zich op HRM en arbeidsmarkt, terwijl Irmgard Borghouts zich meer bezighoudt met sociale zekerheid daaromtrent. Een belangrijk maatschappelijk thema is de arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen, zoals mensen met een arbeidsbeperking, flexibele arbeidskrachten en zzp'ers en mensen voor wie ontslag dreigt. Goed HRM-beleid draagt bij aan een betere inzetbaarheid van werkenden. Echter, werkzoekenden kunnen geen aanspraak maken op HRM-beleid. Mede daardoor profiteert een steeds groter deel van de beroepsbevolking niet van HRM-beleid. Inclusief werkgeversgedrag is van cruciaal belang bij het maken van de transitie van inactiviteit naar werk. Belangrijke actoren om arbeidsparticipatie te bevorderen zijn instituties en werkgevers. In wetenschap en praktijk blijken dit gescheiden werelden. In deze leerstoel worden deze werelden bij elkaar gebracht. De leeropdracht wordt in nauwe samenwerking met werkgevers(organisaties) en publieke organisaties uitgevoerd. De bevindingen worden toegepast in het onderwijs en dragen bij aan het maatschappelijke debat over de inclusieve arbeidsmarkt.

Prof. dr. Sandra Brouwer ■ leerstoel 'Sociale Geneeskunde, in het bijzonder arbeidsparticipatie en re-integratie van kwetsbare groepen' ■ Universitair Medisch Centrum Groningen, Rijksuniversiteit Groningen

In de huidige participatiemaatschappij wordt ernaar gestreefd dat ook mensen met gezondheidsbeperkingen deelnemen aan regulier werk. Ondanks substantiële hervormingen in het socialezekerheidsstelsel - zoals de invoering van de

Participatiewet, versoering van oudedagsvoorzieningen en decentralisatie van taken naar het gemeentelijk niveau - is de arbeidsdeelname van deze kwetsbare groep nog steeds laag en blijft deze fors achter bij die van gezonde personen. De leerstoel richt zich op het versterken van de arbeidsdeelname van zowel chronisch zieken als arbeidsgehandicapten. Centraal in het onderzoek staat de vraag op welke wijze effectieve en duurzame mogelijkheden tot arbeidsparticipatie voor de doelgroep kunnen worden gerealiseerd. Dit vraagt om kennisontwikkeling, meting van effecten van maatregelen en implementatie. Het onderzoek wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met praktijkorganisaties zoals het UWV, gemeenten, werkgevers en zorg-, onderwijs- en overheidsinstellingen.

Prof. dr. Lisa Brüggem ■ leerstoel 'Pensioencommunicatie en keuzebegeleiding' ■ Tilburg School of Economics and Management, Tilburg University

De pensioenwereld is de afgelopen decennia ingrijpend veranderd. Deze verschuiving heeft geleid tot een grotere behoefte aan effectieve pensioencommunicatie en keuzebegeleiding. De leerstoel moet kennis aanreiken die mensen helpt om zich vroeger en beter over hun verwachte pensioeninkomen te informeren. Binnen de leerstoel wordt onderzocht welke factoren het gevoel van financieel welzijn van mensen beïnvloeden en hoe zich dat verhoudt tot wat mensen daadwerkelijk nodig hebben. Dit gebeurt door het ontwikkelen van diepgaande inzichten in de gedragsaspecten van financiële keuzes en het onderzoeken van communicatiestrategieën. Op basis daarvan worden 'best practices' geformuleerd om individuen te ondersteunen bij het nemen van geïnformeerde beslissingen.

Prof. dr. Sylvia van der Burg-Vermeulen ■ leerstoel 'Sociale Verzekeringsgeneeskunde' ■ Faculteit der Geneeskunde, Universiteit van Amsterdam

Deze leerstoel richt zich op het versterken van de beroepsuitoefening binnen de Sociale Verzekeringsgeneeskunde. In de afgelopen twee decennia heeft het vakgebied een versnelde kennisontwikkeling doorgemaakt. Alleen als ontwikkelde kennis, instrumenten en interventies daadwerkelijk beschikbaar komen voor én worden toegepast door de praktijk, leidt dit tot verhoging van de kwaliteit van zorg in het werkveld. Het onderzoek binnen deze leerstoel legt daarom het accent op integratie van de best beschikbare wetenschappelijke evidentie in de praktijk van de verzekeringsarts. De uitdaging is om samen met de praktijk kennisdeling en kennistoepassing (meer) tot stand te brengen. Daarnaast draagt de leerstoel bij aan de opbouw van een kennisinfrastructuur voor het vakgebied. Naast wetenschappelijk onderzoek, krijgt deze leerstoel tevens vorm in het postdoctorale onderwijs binnen de Sociale Verzekeringsgeneeskunde. Onderwijs vormt daarbij een belangrijke implementatiestrategie om kennis beschikbaar te stellen voor de praktijk en om het toepassen van kennis te bevorderen.

Prof. dr. Maarten Goos ■ leerstoel 'Economie en Instituties' ■ Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht

Deze leerstoel bevindt zich op het grensvlak van de arbeidsmarkt en haar instituties. Een belangrijk thema betreft de gevolgen van automatisering. Hoezeer doen werknemers die hun baan verliezen door automatisering een beroep op de sociale zekerheid? Een ander belangrijk thema is de flexibilisering van werk. Hoe monopsonistisch is de arbeidsmarkt voor flexibele contracten? Hoe vaak doen werknemers met flexibele contracten een beroep op de sociale zekerheid of een bijstandsuitkering? De leeropdracht maakt gebruik van theoretische inzichten, grote datasets en nieuwe experimentele methodes, en heeft als doel bij te dragen aan het maatschappelijke debat over de toekomst van werk.

Prof. dr. Kees Goudswaard ■ leerstoel 'Leer der sociale zekerheid' ■ Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden

Bij deze leerstoel komen in het bijzonder sociaaleconomische aspecten van sociale zekerheid aan de orde, zowel in nationaal als in internationaal vergelijkend verband. In eerdere studies zijn onder andere de effecten van socialezekerheidsregelingen op inkomensverdeling en armoede onderzocht. In het recentelijk afgeronde onderzoek lag de nadruk op sociale zekerheid en zelfredzaamheid gedurende de levenscyclus. Hierbij stonden de volgende vragen centraal:

1. In hoeverre verzacht sociale zekerheid inkomensschokken en ongelijkheid?
2. Hoe groot is de zelfredzaamheid van mensen met betrekking tot werk?
3. Hoe groot is de zelfredzaamheid van mensen met betrekking tot sparen en pensioen?
4. Hoe verhoudt de combinatie van zelfredzaamheid en sociale bescherming in Nederland zich tot die van andere landen?

Naast het onderzoek wordt in het kader van deze leerstoel het keuzevak 'Sociale zekerheid' gegeven, dat openstaat voor alle studenten van de Universiteit Leiden, en het onderzoeksintensieve vervolgvak 'Hervorming van sociale regelgeving'.

Dr. Lineke van Hal ■ lectoraat 'Beroepsvorming professionals in het publiek sociaal domein' ■ Zuyd Hogeschool

De opdracht van de bijzonder lector is om vorm te geven aan een nieuw lectoraat, gericht op de versterking van het professioneel actorschap en de positionering van professionals in het publiek sociaal domein, in het bijzonder het domein Werk en Inkomen. Het bijzonder lectoraat gaat via onderzoek en onderwijs bijdragen aan het ontwikkelen van de governance van professionals in het publiek sociaal domein. In het bijzonder gaat er aandacht uit naar de volgende thema's:

1. Eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor het eigen professioneel handelen;

2. Maatschappelijke inbedding en verantwoordingsrelaties;
3. Verwerving van een positie en stem binnen een (dynamische) sociale en politiek-institutionele context.

Prof. dr. mr. Mark Heemskerk ■ leerstoel 'Pensioenrecht' ■ Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Radboud Universiteit Nijmegen

Deze leerstoel is bedoeld om bij te dragen aan de ontwikkeling van het wetenschapsgebied pensioenrecht. Bij het pensioenrecht gaat het om inkomenszekerheid bij pensioen en arbeidsongeschiktheid, en inkomenszekerheid voor nabestaanden. Vergrijzings- en verdelingsvraagstukken die invloed hebben op de toekomst(bestendigheid) van het pensioenstelsel hebben daarbij de bijzondere aandacht. De leeropdracht richt zich vooral op het arbeidsgerelateerde pensioen. Onderdeel van de leerstoel is het verzorgen van onderwijs, het verrichten van onderzoek en het publiceren over het pensioenrecht. Zo wordt in Nijmegen het mastervak 'Pensioenrecht' aangeboden. Het wetenschappelijk onderzoek naar pensioenrecht dat aan de leerstoel is gekoppeld, bestudeert de juridische en maatschappelijke solidariteitsgrenzen binnen het pensioenstelsel en de verhouding tussen juridische en economische eigendomsrechten bij pensioen.

Prof. dr. Maarten Keune ■ leerstoel 'Sociale Zekerheid en Arbeidsverhoudingen' ■ Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit van Amsterdam

Binnen de leeropdracht wordt de rol van vakbonden en werkgevers wat betreft sociale zekerheid en arbeidsmarkt geanalyseerd. Ook wordt er gekeken naar de ideeën en het beleid van deze twee actoren ten aanzien van sociale zekerheid en arbeidsmarkt en ten aanzien van overheids- en EU-beleid. Hoofdvragen zijn: hoe beïnvloeden vakbonden, werkgevers en hun organisaties de kwaliteit van de arbeid binnen bedrijven, organisaties en sectoren; hoe dragen werkgevers en bonden bij aan sociale zekerheids- en arbeidsmarktbeleid; en hoe spelen ze in op veranderende economische omstandigheden en overheidsbeleid? In het onderzoek is aandacht voor de karakteristieken van de actoren en hun onderlinge relaties en machtsverhoudingen.

Prof. dr. Pierre Koning ■ leerstoel 'Arbeidsmarkt en sociale zekerheid' ■ School of Business and Economics, Vrije Universiteit Amsterdam

Deze leerstoel richt zich op wetenschappelijke kennis op het grensvlak van de arbeidsmarkt en sociale zekerheid: hoe is het socialezekerheidsstelsel zo in te richten dat werklozen snel de weg naar de arbeidsmarkt terugvinden? Afhankelijk van het handelingsperspectief van partijen kunnen onderzoeksvragen hierbij variëren. Analyses richten zich op de centrale vormgeving van het socialezekerheidsstelsel, bijvoorbeeld op beoogde en niet beoogde effecten van financiële prikkels voor werkgevers bij werkloosheid, ziekte en arbeidsongeschiktheid van werknemers. Ook de vraag wat er gebeurt met werknemers die voorheen in aanmerking kwamen voor een uitkering is hierbij

relevant. Daarnaast kunnen analyses ondersteunend zijn bij de uitvoering van sociale zekerheid op decentraal niveau. De leeropdracht gaat uit van een empirische en beleidsmatige benadering, met een sterke nadruk op het meten van de effectiviteit en doelmatigheid van beleidswijzigingen of beleidsinstrumenten.

Dr. Shirley Oomens ■ lectoraat 'Arbeidsdeskundigheid' ■ Lectoraat Arbeid & Gezondheid, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Doel van dit lectoraat is het ontwikkelen en borgen van kennis en vaardigheden omtrent het optimaliseren van de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie, ook bij mensen met een (dreigende) beperking. Het bijzonder lectoraat 'Arbeidsdeskundigheid' wil arbeidsdeskundigen en aanverwante professionals helpen om hun taken ook in de toekomst goed te blijven uitvoeren. De onderzoekers van het lectoraat doen dit door nieuwe kennis te ontwikkelen en bestaande kennis en methoden op het gebied van arbeidsdeskundigheid te borgen, zodat het arbeidsdeskundig handelen in toenemende mate 'evidence-based' wordt.

Prof. mr. dr. Willemijn Roozendaal ■ leerstoel 'Socialezekerheidsrecht' ■ Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vrije Universiteit Amsterdam

In deze leeropdracht gaat het om de bestudering van het socialezekerheidsrecht in Nederland. Socialezekerheidsrecht is het geheel aan regelingen die inkomensbescherming bieden bij sociale risico's als ziekte, werkloosheid en armlastigheid, en die uitkeringsgerechtigden steun geven bij het vinden van werk. Het rechtsgebied staat niet op zichzelf, maar heeft belangrijke raakvlakken met andere rechtsgebieden zoals het arbeidsrecht, het algemene bestuursrecht en het gezondheidsrecht. Een en ander moet in overeenstemming zijn met hogere regelgeving zoals Europees recht en grondrechten. Het onderzoek binnen deze leerstoel legt een accent op de aansluiting van het socialezekerheidsrecht op het arbeidsrecht, alsmede de doorwerking van grondrechten in het socialezekerheidsrecht. De leerstoel krijgt tevens vorm in het onderwijscurriculum en bestaat uit mastercursussen en postacademisch onderwijs aan advocaten.

Prof. dr. Anna Salomons ■ leerstoel 'Werk en Ongelijkheid' ■ Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht

Deze leerstoel richt zich op wetenschappelijke kennis op het grensvlak van de arbeidsmarkt en ongelijkheid. Het onderzoek bestudeert veranderingen in de banenstructuur en gevolgen op arbeidsmarktongelijkheid. Hierbij worden verschillende oorzaken in kaart gebracht: automatisering en flexibilisering van bestaand werk, het ontstaan van nieuwe soorten banen door technologische innovatie en toenemende welvaart en institutionele factoren zoals veranderingen in het minimumloon. De leeropdracht maakt gebruik van verschillende empirische methoden en nieuwe datasets. De opgedane kennis wordt ook vertaald naar onderwijs in toegepaste kwantitatieve methoden die worden gebruikt voor het bestuderen van deze vraagstukken.

Prof. dr. Paul Schoukens ■ leerstoel 'Internationaal en Europees socialezekerheidsrecht' ■ Tilburg Law School, Tilburg University

In het kader van de leerstoel wordt onderzoek verricht en onderwijs gegeven in de domeinen van het Europees, internationaal en vergelijkend socialezekerheidsrecht. In rechtsvergelijkende studies wordt het Nederlandse socialezekerheidsrecht bekeken. Ook wordt onderzoek gedaan naar nieuwe vormen van migratie en de gevolgen daarvan voor de sociale zekerheid. Hierbij gaat bijzondere aandacht uit naar atypische arbeidsvormen (zzp, deeltijdwerk, freelancewerk, arbeid zonder economische drijfveer, enzovoort). Het opnieuw doordenken van Europese en internationale minimumnormen voor sociale zekerheid behoort eveneens tot het inhoudelijke pakket van de leerstoel.

Prof. dr. Olaf van Vliet ■ leerstoel 'Economie', met als specialisatie sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid in internationaal perspectief ■ Faculteit der Rechtsgeleerdheid en Faculteit Governance and Global Affairs, Universiteit Leiden

Deze leerstoel levert een bijdrage aan de ontwikkeling van internationaal vergelijkend onderzoek naar veranderingen op het terrein van de sociale zekerheid en de arbeidsmarkt. Economische en maatschappelijke ontwikkelingen als globalisering, migratie, technologische vooruitgang en vergrijzing leveren moeilijke, strategische dilemma's op ten aanzien van de inrichting van sociale stelsels. De leerstoel beoogt om met internationaal vergelijkende analyses inzicht te bieden in de verschillende typen sociale hervormingen die onder verschillende politiek-economische omstandigheden tot stand komen. Ook de rol van de beleidsagenda van de Europese Unie is hierbij van belang. Een ander belangrijk thema in dit verband is de invloed van de toenemende (arbeids)migratie op de nationale stelsels van sociale zekerheid.

Prof. dr. Gijs Vonk ■ leerstoel 'Socialezekerheidsrecht' ■ Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Rijksuniversiteit Groningen

In deze leerstoel ligt de nadruk op de publiekrechtelijke inbedding van de sociale zekerheid. Deze benadering is bijzonder, omdat aan andere Nederlandse universiteiten het socialezekerheidsrecht veeleer wordt bestudeerd in samenhang met het arbeidsrecht, als een onderdeel van het sociaal recht. In Groningen wordt het socialezekerheidsrecht eerder gezien als een bijzonder deel van het bestuursrecht, naast bijvoorbeeld het omgevingsrecht en het vreemdelingenrecht. Deze constructie laat onverlet dat er een goede samenwerking is met het wetenschapsgebied arbeidsrecht. Ook aan het internationaal en Europees socialezekerheidsrecht wordt veel aandacht besteed.

Prof. dr. Robert Vonk ■ leerstoel 'Geschiedenis van de sociale zekerheid' ■ Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit Utrecht

Bij de aanpak van de uitdagingen waar het socialezekerheidsstelsel in Nederland voor staat, is kennis over de ontstaansgeschiedenis ervan essentieel. De uitdagingen kennen niet alleen historische parallellen, maar het verleden is ook het fundament waarop nieuwe regelingen zullen worden gebouwd. De leerstoel richt zich op de ontwikkeling van de sociale zekerheid in Nederland in internationaal perspectief. Het onderzoek gaat in op de rol die internationale organisaties hebben gespeeld bij de ideeënvorming over de sociale zekerheid en de impact daarvan op beleidsvorming en uitvoeringsvraagstukken in Nederland. Ook is er aandacht voor de vraag hoe de Nederlandse beleidsvorming op dit gebied zich verhiel tot de ons omringende landen. De leerstoel maakt deel uit van de afdeling Economische Sociale Geschiedenis bij het departement Geschiedenis en Kunstgeschiedenis.

Prof. dr. Cok Vrooman ■ leerstoel 'Sociale Zekerheid en Participatie' ■ Faculteit Sociale wetenschappen, Universiteit Utrecht

De leerstoel richt zich op theoriegestuurd sociologisch onderzoek naar de voorwaarden en regelingen die eraan bijdragen dat burgers over een toereikend inkomen beschikken en actief kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt en maatschappij. Speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, zoals (arbeids)migranten, arbeidsongeschikten, laaggeschoolden en mensen met weinig inkomen. Hun sociale positie wordt onderzocht in relatie tot het lokale, nationale en Europese beleid. De leerstoel is ingebed in het Interuniversity Centre for Social Science Theory and Methodology (ICS), de oudste sociologische graduate school van Nederland. Er bestaat nauwe samenwerking met het Sociaal en Cultureel Planbureau en er is verbinding met het strategisch thema 'Instituten voor Open Samenlevingen' van de Universiteit Utrecht. Daarin bundelen wetenschappers uit verschillende disciplines (economie, sociologie, geschiedenis, bestuurskunde, recht) hun kennis.

Prof. dr. Daniel van Vuuren ■ leerstoel 'Sociale zekerheid en economie' ■ Tilburg School of Economics and Management, Tilburg University

De leerstoel richt zich op de economische analyse van de sociale zekerheid. Veranderingen in de Nederlandse maatschappij leiden tot vragen over de organisatie van de sociale zekerheid, in het bijzonder over de noodzaak, doeltreffendheid en de efficiëntie van de verschillende sociale zekerheidsarrangementen. De bevolking vergrijsst, het aandeel eenpersoonshuishoudens neemt toe en het vaste arbeidscontract is op zijn retour. Er moeten fundamentele keuzes worden gemaakt om het sociale zekerheidsstelsel toekomstbestendiger te maken. Vragen die in het kader van de leerstoel aan bod komen, zijn onder andere: welke baten ontlenen verschillende groepen in de samenleving

aan verzekering, inkomenshervdeling en de verplichtstelling van sociale zekerheidsarrangementen? Wat zijn de toekomstverwachtingen ten aanzien van de maatschappelijke behoefte aan sociale zekerheid? In welke mate veranderen werkenden en werkgevers hun gedrag onder invloed van de sociale zekerheid? Hoe kunnen sociale zekerheidsarrangementen het beste worden gericht op degenen die daar de meeste baat bij hebben?

Prof. dr. Bas Werker ■ leerstoel 'Pensioenbeheer en risicomanagement' ■ Tilburg School of Economics and Management, Tilburg University

Bij het aanvullend pensioen moeten veel keuzes worden gemaakt door de overheid, sociale partners, werkgevers en uiteindelijk de deelnemer zelf. Deze keuzes bepalen welke risico's wel of niet van invloed zijn op de hoogte van de premie of de pensioenuitkering. Met de Wet toekomst pensioenen komen er nieuwe keuzes, waarbij het perspectief van de burger een belangrijk aandachtspunt is. Het onderzoek en onderwijs van de leerstoel richt zich op het begrijpen van de afwegingen bij de complexe vormgeving van deze pensioencontracten. De leerstoel ontwikkelt inzichten in de mogelijkheden om risico's te verzekeren of bewust te nemen en draagt bij aan een beter begrip van de afwegingen. Dit helpt om misverstanden in de maatschappelijke discussie te verminderen.

Prof. dr. Bas Werker is de opvolger van prof. dr. Theo Nijman die in september 2024 met emeritaat is gegaan.

De leerstoel 'Europees pensioenrecht' van prof. dr. mr. Hans van Meerten – Faculteit Recht, Economie Bestuur en Organisatie aan de Universiteit Utrecht is eind 2024 beëindigd.

Uitbreiding aantal leerstoelen en lectoraten

Ontwikkelingen met betrekking tot wetenschapsgebieden die binnen de kaders van de doelstelling en de missie van Instituut Gak vallen, zullen ook in de toekomst nauwgezet worden gevolgd. Daarbij bestaat de wens om het aantal lectoraten nog verder uit te breiden in de komende jaren.

Wike Been

Tijdens haar fellowship deed Wike Been (Rijksuniversiteit Groningen) onderzoek naar het afnemende belang van de traditionele motieven voor werkgevers om via cao's collectieve afspraken te maken over arbeidsvoorwaarden.

Instituut Gak Fellowship
■ pagina 33

INSTITUUT GAK FELLOWSHIP & INSTITUUT GAK-KNAW AWARD

Jaarlijks nodigen Instituut Gak en het Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NIAS-KNAW) wetenschappers uit om onderzoeksvorstellen in te dienen voor het Instituut Gak Fellowship op het gebied van sociale zekerheid en arbeidsmarkt(beleid). Het fellowship heeft het karakter van een 'sabbatical leave': een wetenschapper krijgt gedurende een afgebakende periode de vrijheid en ruimte om een thema – passend binnen het domein van Instituut Gak – op te pakken, uit te werken en erover te debatteren en publiceren.

In het eerste semester van het academisch jaar 2024-2025 heeft **dr. Wike Been** (Rijksuniversiteit Groningen) onderzoek gedaan naar twee pijlers onder het systeem van collectieve arbeidsvoorwaarden die onder druk staan: de al decennialang lage lidmaatschapscijfers van vakbonden en de meer recente teruglopende lidmaatschapscijfers van werkgeversorganisaties. Dit laatste brengt de dekking van werknemers door cao's in gevaar. Tijdens haar fellowship deed Been onderzoek naar het afnemende belang van traditionele motieven voor werkgevers om via cao's collectieve afspraken te maken over arbeidsvoorwaarden.

Voor het tweede semester van het academisch jaar 2024-2025 zijn **dr. Benedikt Goderis** (Sociaal en Cultureel Planbureau) en **dr. Paulien de Winter** (Rijksuniversiteit Groningen) geselecteerd, ook zij krijgen een studieverblijf aan NIAS-KNAW aangeboden. Goderis wil meer inzicht krijgen in de mate waarin de bijstands-uitkering en andere inkomensondersteuning voor mensen met weinig geld hun doel bereiken. Goderis gaat daarbij kijken naar zowel landelijk beleid als naar hulp vanuit gemeenten en liefdadigheidsorganisaties. Daarnaast zal het onderzoek zich richten op het verklaren van verschillen in de hulp die groepen burgers krijgen, zoals bijvoorbeeld de verschillen tussen werkenden en werklozen.

De Winter gaat zich richten op het probleem dat streng handhaven zonder menselijke maat leidt tot nadelige gevolgen voor burgers, waarbij de focus gaat liggen op de invloed van groepsdynamiek op handavingsstijlen en hoe groepsprocessen kunnen bijdragen aan een mensgerichte benadering bij handhaving door overheidsinstanties.

Voor de Instituut Gak Fellowships in de periode 2025-2026 zijn twee kandidaten geselecteerd, die zich elk voor vijf maanden bezig kunnen gaan houden met wetenschappelijk onderzoek, reflectie en/of verdieping op het gebied van sociale zekerheid en arbeidsmarkt(beleid). De geselecteerde kandidaten zijn **prof. dr. Femke Roosma** (Tilburg University / Universiteit van Amsterdam) en **dr. Arjen de Wit** (Vrije Universiteit Amsterdam).

INSTITUUT GAK-KNAW AWARD

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en Instituut Gak willen jong talent kansen bieden en maatschappelijke vraagstukken op het terrein van sociale zekerheid en arbeidsmarkt helpen oplossen. De Instituut Gak-KNAW Award biedt talentvolle jonge onderzoekers de kans om als postdoctoraal onderzoeker baanbrekend onderzoek te verrichten. Het onderzoek dient verband te hebben met het werkgebied van Instituut Gak en de onderzoeksagenda van het KNAW-gastinstituut, bijvoorbeeld door samenwerking met onderzoekers van het gastinstituut.

Op maandag 3 juni 2024 is de zesde Instituut Gak-KNAW Award uitgereikt. Deze viel ten deel aan historicus **dr. Timon de Groot** voor zijn onderzoeksvoorstel 'Een rechtvaardige energietransitie? De aardgasrevolutie en de huidige transitie vergelijken'. Met de Award krijgt De Groot een driejarige aanstelling als postdoctoraal onderzoeker bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG). Hij gaat onderzoeken hoe werkenden invloed uitoefenen op hun toekomst tijdens de overgang naar een nieuwe energiebron en welke rol collectief overleg daarbij heeft, door de historische casus van de aardgastransitie (1963-1979) te vergelijken met de huidige transitie naar nieuwe energiebronnen.

BELEGGINGSBELEID

Strategie

De beleggingsstrategie van Instituut Gak is enerzijds gericht op het in stand houden van de koopkracht van het vermogen en anderzijds op verwerving van voldoende rendement ten behoeve van de financiering van een structureel subsidiebudget.

Volatiliteit / risico's

Als lange termijnbelegger is het voor het instituut mogelijk van jaar tot jaar een bepaalde mate van volatiliteit in het beleggingsrendement te accepteren. Het risico wordt zo veel mogelijk beperkt door de diversificatie in de beleggingsportefeuille. Daarnaast wordt de koopkracht van het vermogen voor 50% beschermd door – bij verschillende investment banks afgesloten – lange termijn inflatieswaps. Het instituut heeft hiertoe een vermogensbeheerovereenkomst afgesloten met Cardano. Met de investment banks wordt onderpand uitgewisseld ter afdekking van het tegenpartijrisico.

Beleggingsprincipes

De onderstaande beleggingsprincipes van het instituut zijn in de loop der tijd tot uitdrukking gebracht in het beleggingsbeleid:

- *Op de lange termijn wordt het nemen van risico beloond.*
Gezien de lange beleggingshorizon kunnen beleggingen op de lange termijn worden gericht. De mogelijkheid om ook in risicovollere producten te beleggen hangt samen met het op langere termijn verwachte hogere rendement. Op de korte en middellange termijn kunnen standaarddeviaties en correlaties op de financiële markt sterk variëren. Verschillende financiële markten kunnen zich in verschillende economische cycli bevinden en daardoor sterk afwijken.
- *Diversificatie over verschillende beleggingscategorieën zorgt voor een betere verhouding tussen het risico en het rendement op portefeuilleniveau.*
Diversificatie zorgt voor een betere spreiding van de beleggingen en voorkomt dat 'alle eieren in één mandje worden gelegd'.
- *Het rendement moet op een verantwoorde en duurzame wijze worden gegenereerd.*
Rekening houden met de risico's van milieu, maatschappij en goed bestuur is een belangrijk uitgangspunt van het beleggingsbeleid. Verantwoord beleggen is belangrijk en hoeft niet ten koste te gaan van het financiële rendement.
- *Alleen actief beleggen bij de overtuiging dat actief beheer ook na kosten waarde toevoegt.*
Er wordt alleen actief belegd wanneer er (1) naar verwachting waarde wordt toegevoegd (indien markten

als inefficiënt worden gezien) of om (2) missers te voorkomen. De hogere kosten bij actief beheer worden alleen geaccepteerd als toevoeging van een duurder product naar verwachting leidt tot een verbetering van de risico-rendementsverhouding.

- *De complexiteit van het beleggingsbeleid en de organisatie ervan moeten bij elkaar passen.*

De wijze van beleggen moet transparant en uitlegbaar zijn en de monitoring van de beleggingsportefeuille moet een belangrijk onderdeel zijn van het vermogensbeheer.

Strategische beleggingsmix

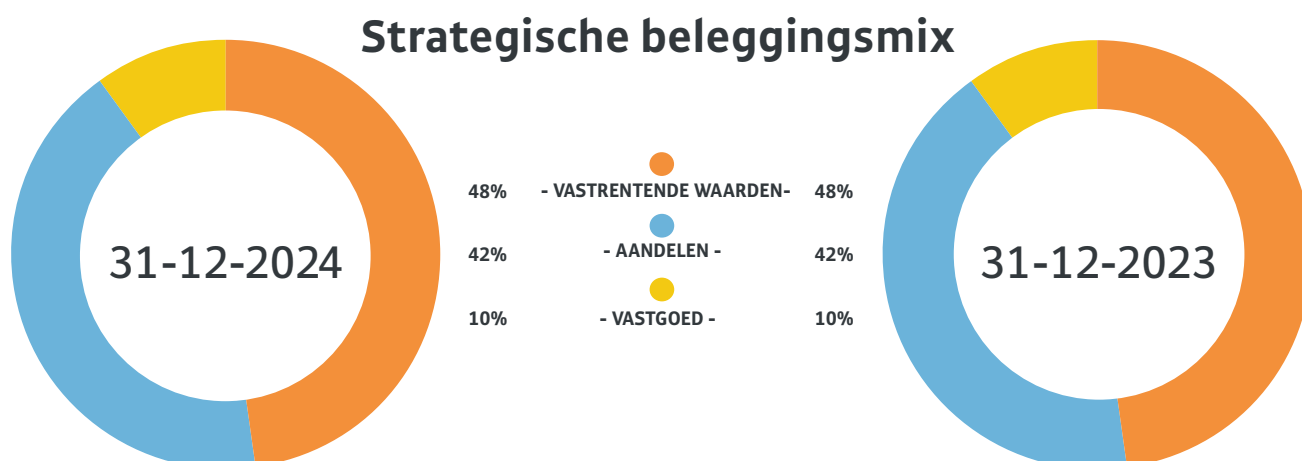
De strategische beleggingsmix bepaalt de verdeling over de verschillende beleggingscategorieën en de keuze tussen de verschillende producten binnen die categorieën. Bij de vaststelling van deze mix is rekening gehouden met de verhouding tussen risico en rendement. Op de lange termijn zou de strategische beleggingsmix een gemiddeld rendement op moeten leveren, dat in principe voldoende is om de koopkracht van het vermogen in stand te houden, na aftrek van uitgekeerde subsidies, de kosten van het vermogensbeheer en de personeels- en overige kosten.

Hieronder is de voor zowel 2023, 2024 als 2025 vastgestelde strategische beleggingsmix weergegeven:

Vastrentende waarden	48,0%
Aandelen	42,0%
Vastgoed	10,0%
	100,0%

Vastrentende waarden

Binnen de vastrentende portefeuille wordt 18,5% van het in de beleggingsmix genoemde totaal van 48% passief belegd in staatsobligaties, bestaande uit 10% kortlopende staatsobligaties van een geselecteerd aantal eurolanden en 8,5% wereldwijde staatsobligaties zonder afdekking van het valutarisico. Daarnaast wordt 22,5% door twee verschillende vermogensbeheerders actief belegd in wereldwijde bedrijfsobligaties. Hierbij wordt een zeer beperkt valutarisico genomen, daar de valuta exposure nage-noeg geheel wordt afgedekt naar de euro. Tenslotte wordt 7% passief belegd in staatsleningen in 'opkomende markten'. Hiervan wordt de helft in lokale valuta en de helft in harde valuta belegd.

Aandelen

Binnen de aandelenportefeuille wordt 36% van het in de beleggingsmix genoemde totaal van 42% belegd in 'ontwikkelde markten'. De portefeuille 'ontwikkelde markten' wordt deels passief en deels semi-passief (enhanced) beheerd. De overige 6% wordt belegd in 'opkomende markten' in een semi-passief beheerde portefeuille. Het Amerikaanse dollar-risico met betrekking tot de beleggingen in aandelen wordt voor ongeveer de helft afgedekt, het Britse ponden- en Japanse yen-risico worden beiden voor ongeveer 80% afgedekt. Andere valutarisico's worden niet afgedekt.

Vastgoed

Dit betreft een belegging in indirect beursgenoteerd vastgoed. Deze bestaat voor de helft uit Europees- en voor de helft uit Noord-Amerikaans vastgoed. Beide portefeuilles worden actief beheerd. Het Amerikaanse dollar-risico met betrekking tot de belegging in vastgoed wordt voor ongeveer de helft afgedekt en het Britse ponden-risico wordt voor ongeveer 80% afgedekt. Andere valutarisico's worden niet afgedekt.

Instituut Gak streeft geen extra rendement na door market timing, maar hanteert juist een rendements-doelstelling voor de lange termijn en maakt daarbij gebruik van een duidelijk risicokader. Extreme risico's kunnen – waar nodig geacht – worden afgedekt. Hierbij valt te denken aan risico's als het markt-, rente-, valuta-, inflatie- en/of kredietrisico.

Uit de volgende tabel, waar zowel de voor een periode tot tien jaar afgesloten inflatieswaps als de valuta afdekkingstransacties buiten beschouwing zijn gelaten, is zichtbaar dat de verschillen tussen de werkelijke- en de strategische beleggingsmix in het algemeen gering zijn. Bij overschrijding van vastgestelde bandbreedtes wordt gerebalanceerd.

Strategische mix

	minimum	strategie	maximum	31/12/23	31/03/24	30/06/24	30/09/24	31/12/24
Vastrentende waarden	43,0%	48,0%	55,5%	46,4%	44,2%	43,8%	43,8%	44,3%
Aandelen	34,5%	42,0%	47,0%	43,6%	46,3%	46,6%	45,8%	45,9%
Vastgoed	5,0%	10,0%	12,5%	10,0%	9,5%	9,6%	10,4%	9,8%
		100,0%		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Duurzaamheid beleggingsportefeuille

Wat betreft het beheer van het vermogen van het instituut is het streven gericht op een praktisch uitvoerbaar duurzaamheidsbeleid, dat past bij de aard en omvang van het instituut. Dit beleid houdt in dat:

1. Zowel in ontwikkelde als in opkomende landen niet wordt belegd in effecten van ondernemingen, waarvan een onafhankelijke partij (Achmea Investment Management (AIM)) heeft vastgesteld dat deze zich niet houden aan de 'Global Compact Principles' van de Verenigde Naties (Mensenrechten, Arbeidsomstandigheden, Milieu en Anti Corruptie). Evenmin wordt belegd in effecten van ondernemingen die zich bezighouden met de ontwikkeling, productie of het onderhoud van controversiële wapens en in tabaksfabrikanten. Daarnaast worden steenkool, teerzanden, schalieolie en -gas en Arctisch olie en -gas, bij een omzetgrens van 5% uitgesloten.
2. Niet wordt belegd in staatsleningen van landen die op de EU-sanctielijst en/of de VN-sanctielijst staan. Ook wordt niet belegd in ondernemingen uit deze landen indien de staat een meerderheidsbelang in de onderneming heeft.
3. In lijn met het Parijs-akkoord wordt gestreefd naar reductie van de gemiddelde CO₂-intensiteit in de portefeuille. Het uitgangspunt hierbij is te komen tot een halvering van de broeikasgassen in 2030 en net-zero in 2050. Hierbij wordt de gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit oftewel de 'Weighted Average Carbon Intensity (WACI)' gevolgd.
4. Het instituut zowel normatief als thematisch engagement laat uitvoeren door AIM. Het normatieve engagement heeft als doel om structurele schendingen van 'UN Global Compact Principles', OESO-richtlijnen voor multinationale

ondernemingen of 'UN Guiding Principles on Business & Human Rights' te stoppen en te voorkomen. Thematisch engagement wordt toegepast om (duurzame) gedragsverbetering van bedrijven en hiermee op de lange termijn waardecreatie te stimuleren.

5. Er wordt gestemd op aandeelhoudersvergaderingen. Voor de aan de verschillende vermogensbeheerders toevertrouwde aandelenmandaten, is AIM aangesteld als *'proxy voting agent'*. Dit houdt in dat AIM namens het instituut het stemrecht uitoefent met betrekking tot de aandelen die zich bevinden in deze mandaten. AIM baseert zich hierbij op onderzoek van International Shareholder Services (ISS), ISS Governance Exchange, MSCI/Environmental Social Governance, van de ondernemingen ontvangen vergaderstukken, informatie op de website van de ondernemingen, informatie van de portefeuille-managers, relevante factoren op het gebied van milieu, sociale onderwerpen en goed ondernemingsbestuur, alsmede Corporate Governance engagements en alerts van Eumedion (een organisatie die de belangen van Nederlandse institutionele beleggers behartigt op het gebied van Corporate Governance en duurzaamheid).
6. In het geval het stemmen betrekking heeft op Nederlandse aandelen, Instituut Gak, indien van toepassing, door AIM op de hoogte wordt gesteld van mogelijk controversiële zaken. Daarnaast maakt AIM met bij Eumedion aangesloten institutionele beleggers afspraken wie er namens deze beleggers aanwezig is bij (en eventueel het woord voert tijdens) de aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse ondernemingen. In specifieke gevallen kan Instituut Gak, als dit wenselijk wordt geacht, zelf het stemrecht uitoefenen. Om te voorkomen dat daarbij niet over het volledige stemrecht kan worden beschikt, is besloten om aandelen in Nederlandse ondernemingen niet uit te lenen.
7. Instituut Gak het belangrijk vindt dat de aangestelde vermogensbeheerders de *'Principles for Responsible Investing'* van de Verenigde Naties (UNPRI) ondertekenen. Daarmee geven zij aan bij de uitvoering van hun werkzaamheden rekening te houden met duurzaamheid op het gebied van milieu, bepaalde sociale kwesties en goed ondernemingsbestuur. Bij beheerders die nog niet tot ondertekening van de UNPRI zijn overgegaan, wordt erop aangedrongen hiertoe alsnog over te gaan.

Beleggingsportefeuilles

Instituut Gak laat zich bij de vaststelling van het beleggingsbeleid en bij het uitvoeren daarvan adviseren door zijn beleggingscommissie. Het instituut kiest voor een interne aansturing van en controle op het beleggingsproces. Hierbij worden de waardeontwikkeling, de afwijkingen tussen de werkelijke- en de strategische beleggingsmix, het tegenpartijrisico en de liquiditeit in de beleggingsportefeuille op dagelijkse basis gemonitord. Het instituut heeft momenteel elf beleggingsportefeuilles bij zeven verschillende professionele vermogensbeheerders. Tevens wordt gewerkt met een van de vermogensbeheerders onafhankelijk gerenommeerd bewaarbedrijf, Northern Trust. Northern Trust is naast de bewaring, onder meer belast met een van de vermogensbeheerders onafhankelijke performance-meting en compliance monitoring. Voorts wordt samengewerkt met externe adviseurs, die het instituut, waar nodig, ondersteunen bij een deskundige vaststelling en uitvoering van het beleggingsbeleid. Indien bijsturing wenselijk wordt geacht kan daarover snel door het bestuur (geadviseerd door de beleggingscommissie) worden besloten.

Resultaat 2024

Het hiervoor omschreven beleggingsbeleid leverde, inclusief risico mitigerende maatregelen, over het jaar 2024 een beleggingsresultaat op van € 71,0 miljoen positief, ofwel 9,92% van het belegd vermogen.

De onderstaande tabel biedt nader zicht op de totstandkoming van het beleggingsresultaat. Per beleggingscategorie wordt de relatieve performance ten opzichte van de benchmark aangegeven.

	Rendement	Benchmark	Verschil
Vastrentende waarden	2,53 %	2,36 %	0,17 %
Aandelen	26,29 %	24,95 %	1,34 %
Vastgoed	8,21 %	6,69 %	1,52 %
Totaal voor afdekken risico's	12,27 %	11,93 %	0,34 %
Afdekking valutarisico USD, GBP en JPY	-/- 1,60 %		
Afdekking inflatierisico	-/- 0,46 %		
Opbrengst uitleen effecten	0,01 %		
Directe kosten vermogensbeheer	-/- 0,30 %		
Totaal	9,92 %		

Kosten vermogensbeheer

De kosten van het vermogensbeheer bestaan enerzijds uit kosten die het bewaarbedrijf en de vermogensbeheerders bij het instituut in rekening brengen en anderzijds uit kosten welke direct ten laste van beleggingsfondsen worden gebracht. De totale kosten van het vermogensbeheer zijn ongeveer gelijk aan 2023 en bedragen circa 0,33% van het gemiddeld belegde vermogen. Sectorale vergelijking met andere fondsen van overeenkomstige omvang en een vergelijkbare inrichting van de beleggingsportefeuille toont dat deze kosten op een vergelijkbaar niveau liggen.

Gevoeligheidsanalyse

De procentuele impact op het eigen vermogen bij een verandering in de marktwaarde bij de aandelenportefeuille van 10% wordt weergegeven in onderstaande tabel.

	verandering	2024	2023
Aandelen	+ 10 %	+ 4,20 %	+ 4,20 %
Aandelen	-/- 10 %	-/- 4,20 %	-/- 4,20 %

De procentuele impact op het eigen vermogen van verandering van de marktrente bij de obligatieportefeuille van 1% wordt weergegeven in onderstaande tabel.

	verandering	2024	2023
Marktrente	+ 1 %	-/- 2,65 %	-/- 2,21 %
Marktrente	-/- 1 %	+ 2,65 %	+ 2,21 %

Voor een nadere toelichting op de beleggingen wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening op pagina 49 tot en met 57.

Verwachtingen voor 2025

De vastgestelde strategische beleggingsmix blijft in de huidige omstandigheden het uitgangspunt voor het handelen van het instituut. Het instituut monitort de waardeontwikkeling, de afwijkingen tussen de werkelijke- en de strategische beleggingsmix, het tegenpartijrisico en de liquiditeit in de beleggingsportefeuille op dagelijkse basis. Indien bijsturing wenselijk wordt geacht kan daarover snel door het bestuur (geadviseerd door de beleggingscommissie) worden besloten.

Wij zijn van mening dat de beleggingsrisico's en de – zowel interne als externe – organisatorische risico's voldoende worden beheerst.

Gezien de actuele situatie op de financiële markten met genormaliseerde rentes en een grote volatiliteit op de aandelenbeurzen wordt – onder handhaving van het strikte risicoprofiel – over 2025 een beleggingsresultaat verwacht dat echter lager zou kunnen zijn dan het nagestreefde gemiddelde rendement op de lange termijn.

Het voor subsidies en uitvoeringskosten voor het jaar 2025 beschikbare budget is door het bestuur vastgesteld op een bedrag van € 18,2 miljoen. Toekenning van het subsidiebudget is mede afhankelijk van de ontvangst van voldoende kwalitatief goede projectvoorstellen.

In het eerste kwartaal van 2025 heeft het instituut een negatief beleggingsresultaat ter grootte van € 8,8 miljoen, ofwel 1,2% gerealiseerd

Bestuur

Instituut Gak werkt volgens het bestuursmodel en niet volgens het Raad van Toezicht model. Het bestuur is het hoogste orgaan; de dagelijkse leiding is gedelegeerd aan de directie.

- het te voeren beleid om de doelstellingen van het instituut te kunnen realiseren;
- specifieke thema's waaraan het instituut aandacht wil besteden;
- evaluatie van de voortgang van de verschillende onderzoeksprogramma's en projecten;
- beoordeling van de subsidieaanvragen en de onderzoeksprogramma's in het licht van het beleid van het instituut;
- het functioneren van de bijzondere hoogleraren en lectoren van wie de leerstoel respectievelijk het lectoraat door het instituut worden gefinancierd, het benoemen van nieuwe hoogleraren en lectoren en eventuele instelling van nieuwe leerstoelen en lectoraten;
- het te voeren beleggingsbeleid.

Voor een aantal besluiten geldt dat het bestuur zich laat adviseren door de raad van advies, de beleggingscommissie, de wetenschappelijke raad en/of het bureau.

Samenstelling bestuur per bestuur per 14 mei 2025:

Mr. Barbara Kloppert (voorzitter) is werkzaam als advocaat-partner bij De Brauw Blackstone Westbroek. Zij houdt zich bezig met arbeidsrecht en medezeggenschapsrecht. Zij is tevens lid van de Raad van Commissarissen van Abbott BV en Raad van Commissarissen van Wolters Kluwer Holding Nederland BV.

Prof. dr. Kees Goudswaard (vicevoorzitter) is hoogleraar economie en bijzonder hoogleraar sociale zekerheid aan de Universiteit Leiden. Eerder was hij onder meer kroonlid en bestuurslid van de SER, voorzitter van twee adviescommissies over de toekomst van de pensioenen en lid van de Raad van Commissarissen van De Nederlandsche Bank.

Drs. Geraldine Leegwater CFA CAIA is bij PGGM lid van het Executive Committee en als Chief Investment Management verantwoordelijk voor de divisie vermogensbeheer.

Mr. Maurice Limmen is voorzitter van de Vereniging Hogescholen. Van 2002 tot 2010 was hij actief voor het CDA in de gemeenteraad van Amsterdam, vanaf 2005 als fractievoorzitter. In 2009 leidde hij de enquêtecommissie naar de aanleg van de Noord/Zuidlijn. Van 2010 tot 2019 maakte hij deel uit van het dagelijks bestuur van de CNV Vakcentrale, waarvan de laatste vijf jaar als voorzitter.

Drs. Ab van der Touw is voormalig bestuursvoorzitter van Siemens Nederland NV en is momenteel voorzitter van de Raad van Commissarissen van TenneT, voorzitter van de Raad van Commissarissen van Van Leeuwen Buizen, voorzitter van de Raad van Commissarissen van NIBA, voorzitter van de Raad van Toezicht van de Universiteit Leiden, voorzitter van de Raad van Toezicht van Fonds Slachtofferhulp en voorzitter van het Platform voor Techniek Talent.

Bas van 't Wout is zelfstandig strategisch adviseur. Hij was eerder onder meer lid van de gemeenteraad van Amsterdam, lid van de Tweede Kamer en vice-fractievoorzitter van de VVD, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en minister van Economische Zaken.

Mutaties bestuur

Mr. Frederik Buijn en Mr. Yvonne van Rooy zijn op 31 december 2024 teruggetreden uit het bestuur. Mr. Barbara Kloppert is Mr. Frederik Buijn opgevolgd als voorzitter.

Tegengaan belangenverstrengeling

Om situaties van belangenverstrengeling of tegenstrijdige belangen tegen te gaan zijn alle nevenfuncties van de bestuursleden bekend bij de (vice) voorzitter dan wel het bureau en wordt aan het begin van iedere bestuursvergadering gecheckt of bij de te bespreken agendapunten sprake is van belangenverstrengeling.

Rooster van aftreden bestuur

Het bestuur heeft een rooster van aftreden vastgesteld op basis van de uitgangspunten dat de leden van het bestuur voor een periode van maximaal vier jaar worden benoemd en dat zij direct herbenoembaar zijn. Het rooster van aftreden is als volgt:

Mr. Barbara Kloppert – Voorzitter	December 2027
Prof dr. Kees Goudswaard – Vicevoorzitter	December 2028
Drs. Geraldine Leegwater CFA	December 2027
Mr. Maurice Limmen	December 2027
Drs. Ab van der Touw	December 2025
Bas van 't Wout	December 2027

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie vergadert viermaal per jaar. In deze vergaderingen worden adviezen aan het bestuur geformuleerd met betrekking tot:

- het strategische beleggingsbeleid van het instituut;
- de beoordeling van de rendementen van de beleggingsportefeuille, inclusief de vergelijking met de benchmarks;
- de risico's in de beleggingsportefeuille, zowel in retrospectief als vooruitkijkend;
- de wenselijkheid tot rebalancing en/of tactische maatregelen;
- de monitoring van de portefeuille.

De beleggingscommissie bestaat uit per 14 mei 2025 uit:

Drs. Loek Sibbing – *Voorzitter*
Dr. Mark-Jan Boes
Dr. Wilma de Groot

Mutaties beleggingscommissie

Prof. dr. Robert van der Meer is op 30 juni 2024 teruggetreden uit de beleggingscommissie. Hij is opgevolgd door dr. Mark-Jan Boes.

Raad van advies

De raad van advies vergadert jaarlijks en adviseert het bestuur over het te voeren beleid in brede zin.

De raad van advies bestaat per 14 mei 2025 uit:

Prof. dr. mr. Liesbeth Kneppers – Heijnert, *voorzitter*
Prof. dr. Arnoud Boot
Maarten Camps
Tuur Elzinga
Mr. Geke Faber
Piet Fortuin
Prof. dr. Kim Putters
Mr. Ingrid Thijssen
Jacco Vonnhof
Bob van der Wal MSc
Drs. Marieke van Wallenburg
Mr. Reinier van Zutphen

Adviseur

Prof. dr. Paul Schnabel adviseert het bestuur.

Wetenschappelijke raad

De wetenschappelijke raad komt vier keer per jaar bijeen en adviseert het bestuur over nieuwe en lopende onderzoeksprojecten. De adviezen hebben betrekking op de:

- onderzoekbaarheid/wetenschappelijke operationalisering van de (nieuwe) thema's voor onderzoek;
- beoordeling van onderzoeksvoorstellen die op verzoek van het instituut zijn ontvangen van onderzoeksinstituten en/of onderzoeksbureaus;
- beoordeling van onderzoeksvoorstellen die het instituut heeft ontvangen als reactie op de open inschrijfprocedure;
- beoordeling van onderzoeksvoorstellen van de aan het instituut verbonden hoogleraren/lectoren;
- monitoring van in uitvoering zijnde onderzoeksprojecten/-programma's;
- evaluatie van de opbrengst van voltooide studies naar beleid en wetenschap;
- naar de mening van de wetenschappelijke raad in het onderzoeksprogramma van het instituut ontbrekende thema's waarop onderzoek gewenst is.

De wetenschappelijke raad bestaat per 14 mei 2025 uit:

Prof. dr. Ernst Hirsch Ballin (Rechtsgeleerdheid; staats- en bestuursrecht) – *Voorzitter*
Prof. dr. Tineke Abma (Beleid & Management Gezondheidszorg; cliëntenparticipatie)
Prof. dr. Godfried Engbersen (Algemene Sociologie)
Prof. dr. Jonneke Bolhaar (Economie; arbeid en human capital)
Prof. dr. Wim van Saarloos (Natuur- en Technische Wetenschappen)

Mutaties wetenschappelijke raad

Prof. dr. Henriëtte Maassen van den Brink is op 31 december 2024 teruggetreden uit de wetenschappelijke raad. Zij is opgevolgd door prof. dr. Jonneke Bolhaar.

Leerstoelen/lectoraten

Voor een overzicht van de door Instituut Gak in stand gehouden leerstoelen en lectoraten wordt verwezen naar pagina 27 tot en met 30 van dit jaarverslag.

Bureau

Het bureau van Instituut Gak is onder andere belast met:

- de voorbereiding en uitvoering van het jaarplan, het onderzoeksprogramma en het subsidie-, beleggings- en communicatiebeleid;
- de voorbereiding van de vergaderingen van bestuur, raad van advies, beleggingscommissie en wetenschappelijke raad;
- de uitvoering van bestuursbesluiten;
- het voeren van de uit de bovenstaande punten voortvloeiende administraties, waaronder de projectadministratie en de financiële administratie.

Het bureau bestaat per 14 mei 2025 uit:

Rik Imhof RA heeft als algemeen directeur de leiding van de organisatie. Daarnaast is hij belast met onder meer het beheer van het vermogen van het instituut en de in- en externe financiële verslaggeving. Door zijn opleiding tot registeraccountant en werkervaring in de accountancy en in financiële functies heeft hij diepgaande kennis van vermogensbeheer en overige financiële zaken.

Karin Beun ondersteunt de algemeen directeur en is verantwoordelijk voor de notulen van de vergaderingen van het bestuur en alle overige colleges.

Klaas-Jan Gorter behandelt projectaanvragen en adviseert het bestuur hierover. Daarnaast monitort hij een aantal lopende maatschappelijke projecten. Hij heeft ervaring als projectadviseur in de fondsenwereld en heeft als fondsenwerfer gewerkt bij o.a. Stichting Vier het Leven en het Spaarne Gasthuis.

Irene van Helden behandelt projectaanvragen en adviseert het bestuur hierover. Tevens monitort zij lopende maatschappelijke projecten. Eerder was zij werkzaam als projectcoördinator en communicatieadviseur bij Stichting Disability Studies in Nederland.

Gina Jongma is als programmamanager verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van programma's met actuele thema's en adviseert het bestuur hierover. Zij heeft als opleiding de Academie Mens – Arbeid en ruime ervaring op het gebied van sociale zekerheid, arbeidsmarkt en het brede sociaal domein.

Dr. Jorrit van Mierlo is medeverantwoordelijk voor het onderzoek dat Instituut Gak mogelijk maakt. Tevens houdt hij zich bezig met de toegankelijkheid en toepasbaarheid van de wetenschappelijke projecten en voert hij het secretariaat van een deel van de aan het instituut verbonden leerstoelen. Eerder was hij werkzaam in het wetenschappelijke- en praktijkgerichte onderzoek.

Loesje Myron MSc is betrokken bij het vermogensbeheer van het instituut en de ondersteuning van de beleggingscommissie. Haar financieel-economische opleiding vormt daartoe een goede basis.

Dr. Danny Taufik is als adviseur onderzoeksprogramma medeverantwoordelijk voor het onderzoek dat Instituut Gak mogelijk maakt. Daarnaast voert hij het secretariaat van enkele aan het instituut verbonden leerstoelen. Door zijn eerdere onderzoeks- en adviseursfuncties binnen het hoger onderwijs en bij de Rijksoverheid heeft hij veel kennis over wetenschappelijk en toegepast onderzoek en de vertaling hiervan naar de (beleids) praktijk.

Drs. Noor Trompenaars is communicatieadviseur. Naast de website, sociale media, het jaarverslag en de overige publicaties is zij verantwoordelijk voor kennisgeving van de onderzoeksresultaten voortkomend uit het onderzoek. Haar communicatie- en marketingopleiding is een goed uitgangspunt voor deze activiteiten.

Dr. Harriet Vinke is als coördinator onderzoeksprogramma integraal verantwoordelijk voor het onderzoeksprogramma van Instituut Gak. Daarnaast coördineert zij de aan het instituut verbonden leerstoelen en het lectoraat. Door haar jarenlange ervaring in onderzoeks- en beleidsfuncties heeft zij omvangrijke kennis opgedaan van wetenschappelijk en toegepast onderzoek en het belang van deze kennis voor de beleidspraktijk.

Mutaties bureau

Dr. Judith van der Veer is per 1 oktober 2024 uit dienst getreden. Dr. Danny Taufik is per 1 november 2024 in dienst getreden.

Hilversum, 14 mei 2025

Bestuur

Mr. Barbara Kloppert – *Voorzitter*
Prof dr. Kees Goudswaard – *Vicevoorzitter*
Drs. Geraldine Leegwater CFA
Mr. Maurice Limmen
Drs. Ab van der Touw
Bas van 't Wout

Directie

Rik Imhof RA

Arthur Burggraaf

‘Meedoen. Dat is wat ik wil. Participeren. Volwaardig onderdeel zijn van de maatschappij. Ik wil niet langer mijn hand ophouden omdat ik afgekeurd ben. Via de Nierpatiënten Vereniging Nederland kwam ik in contact met Emma at Work. Midden 2023 vroegen zij mij om mee te doen aan het mentorprogramma van ING Nederland. Uiteindelijk werk ik hier als Junior UX/Visual designer. Het hele traject is voor mij een metaforische speedboot geweest.’

Stichting Emma at Work ■ #CloseTheGAP! ■
pagina 13

Balans (in duizenden euro's; na verwerking van het resultaat)

Activa		31 december 2024	31 december 2023
Materiële vaste activa	(1)	4.051	4.097
Financiële vaste activa			
Beleggingen	(2)	815.604	759.716
Vlottende activa			
Vorderingen		-	143
Liquide middelen	(3)	216	676
		819.871	764.632

Passiva

Eigen vermogen	(4)	755.618	696.387
Derivaten	(2)	4.816	1.433
Langlopende schulden			
Nog te betalen subsidies	(5)	6.389	5.074
Kortlopende schulden			
Ontvangen onderpand	(2)	34.580	42.240
Nog te betalen subsidies	(6)	17.459	18.399
Leveranciers		107	707
Overlopende passiva		902	392
		819.871	764.632

Staat van baten en lasten (in duizenden euro's)

		2024	2023
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividenden		7.766	7.130
Interest		7.251	5.639
Waardeveranderingen beleggingen (7)			
Gerealiseerde koersverschillen		15.148	8.599
Ongerealiseerde koersverschillen		43.000	48.405
Kosten vermogensbeheer	-/-	2.147	-/- 1.767
Resultaat beleggingen		71.018	68.006
Besteed aan de doelstelling	(8)	-/- 9.499	-/- 11.942
Beheerskosten			
Personeelskosten	(9)	-/- 1.866	-/- 1.731
Af: Afschrijvingen		-/- 95	-/- 94
Af: Overige bedrijfskosten	(10)	-/- 327	-/- 307
Voordelig saldo		59.231	53.932

Resultaatsbestemming

Het voordelig saldo over 2024 ad € 59.231.000 komt in zijn geheel ten gunste aan het eigen vermogen.

Kasstroomoverzicht (in duizenden euro's)

		2024	2023
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo staat van baten en lasten		59.231	53.932
Aanpassingen voor:			
Dividenden	-/-	7.766	-/- 7.130
Rente	-/-	7.251	-/- 5.639
Afschrijvingen (1)		95	94
Mutaties in werkkapitaal:			
Belastingen	-	-/-	81
Vorderingen	379		2.028
Ontvangen onderpand (2)	-/- 7.660		42.240
Te betalen subsidies (6)	375		2.546
Leveranciers	-/- 600		490
Overlopende passiva	510	-/-	602
		-/- 6.996	46.621
Beleggingen:			
Aankopen (2)	-/- 28.517	-/-	58.009
Verkopen (2)	34.160		12.000
Koersverschillen (2)	-/- 58.148	-/-	57.004
		-/- 52.505	-/- 103.013
Ontvangen dividenden	7.766		7.130
Ontvangen interest	7.251		5.639
		15.017	12.769
Kasstroom uit operationele activiteiten		-/- 175	-/- 2.366
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investering in materiële vaste activa (1)	-/- 49	-/-	8
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-/- 49	-/- 8
Netto-kasstroom		-/- 224	2.374
Liquide middelen per 1 januari			
in beleggingsportefeuille	6.361		4.210
onder liquide middelen	676		5.201
		7.037	9.411
Liquide middelen per 31 december		6.813	7.037
Bestaande uit:			
in beleggingsportefeuille	6.597		6.361
onder liquide middelen	216		676
		6.813	7.037

De presentatie van de vergelijkende cijfers in het kasstroomoverzicht is aangepast om aan te sluiten bij de presentatiewijze in de huidige periode.

Algemeen

Stichting Instituut Gak ('Instituut Gak' of 'het instituut') gevestigd te 1217 EH Hilversum aan de 's-Gravelandseweg 49 is een stichting en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41215140.

Om de uitvoering van wetgeving op het terrein van de sociale zekerheid te kunnen privatiseren werden op 29 december 1995 Stichting Gak Nederland en Stichting Gak Holding opgericht. Stichting Gak Nederland richtte zich via Gak Nederland BV op de publieke activiteiten van de nieuw opgerichte Gak Groep en Stichting Gak Holding via Gak Holding BV op de private activiteiten. Op 1 januari 1996 kochten beide vennootschappen de bezittingen van de Vereniging Gemeenschappelijk Administratiekantoor tegen de waarde in het economisch verkeer. Gak Nederland BV nam vervolgens de publieke taken over van de Vereniging GAK en bereidde zich voor op de verwachte privatisering, terwijl Gak Holding BV zich op de private markt richtte. Eind 1999 werd het politieke besluit genomen de voorgenomen privatisering van de uitvoering van de socialezekerheidswetgeving niet door te zetten, maar deze uitvoering op te dragen aan het nieuw te vormen Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen, het UWV.

Door de duidelijke scheiding tussen de publieke en private activiteiten kon de Gak Groep binnen korte tijd worden ontmanteld. Stichting Gak Nederland en Gak Nederland BV gingen op in het UWV en Stichting Gak Holding besloot de private activiteiten te verkopen. Per 3 januari 2001 heeft het bestuur de naam veranderd in Stichting Instituut Gak en de doelstelling gewijzigd in het voor een bepaalde periode direct of indirect ondersteunen van op het maatschappelijk belang gerichte projecten en programma's op het gebied van sociale zekerheid, re-integratie, preventie, arbeidsmarkt, arbeidsomstandigheden en andere maatschappelijke gebieden. Aangezien het vermogen op dat moment ruim € 400 miljoen bedroeg, werd ook het beheren en het beleggen van het vermogen van het instituut een belangrijke doelstelling. Hierbij is het doel dat de koopkracht van het vermogen en als gevolg daarvan ook de koopkracht van het aanzienlijke subsidiebudget op de lange termijn in stand worden gehouden, waarbij op de kortere termijn verschillen tussen het werkelijke en het voor het behoud van de koopkracht van het subsidiebudget benodigde vermogen worden geaccepteerd.

In 2003 is het instituut gefuseerd met Stichting 'Meester H.P.L.C. de Kruijff-fonds' en Stichting 'Bijzonder Hoogleraarschap voor het Onderwijs in de Verzekeringsgeneeskunde aan de Universiteit van Amsterdam'. Daarbij is de doelstelling van het instituut uitgebreid met het instellen en de instandhouding van (bijzondere) leerstoelen en lectoraten voor onderwijs op het terrein van de sociale zekerheid en de arbeidsmarkt aan Nederlandse universiteiten en hogescholen.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld op basis van het uitgangspunt van continuïteit, volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Daarbij is, voor zover van toepassing, de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640, Organisaties zonder winststreven integraal toegepast.

In tegenstelling tot het vereiste in Richtlijn 640 is er niet voor gekozen om het budget op te nemen in de staat van baten en lasten, daar budgettering van het beleggingsresultaat niet als zinvol wordt beschouwd.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van het instituut. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Bij het opmaken van de jaarrekening is uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling.

Vreemde valuta

Beleggingen in vreemde valuta's worden omgerekend naar euro's tegen de op de balansdatum geldende koersen. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de geldende koers per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als baten respectievelijk lasten in de staat van baten en lasten verwerkt.

Balans

De balans is opgesteld met inachtneming van de volgende waarderingsgrondslagen:

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het instituut zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij hierna anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, verminderd met de jaarlijkse lineaire afschrijvingen, die gebaseerd is op de economische levensduur van het actief. Hierbij worden de stichtingskosten van het eigen kantoorpand van het instituut in dertig jaar afgeschreven, de inventaris in tien jaar en automatiseringsapparatuur en –programmatuur in drie jaar. Op de aan het Koninklijk Concertgebouw Orkest in bruikleen gegeven viool en de grond van het eigen kantoorpand wordt niet afgeschreven.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, vorderingen, geldmiddelen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en overige financieringsverplichtingen, schulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: Beleggingsportefeuille (gekochte leningen en obligaties, investeringen in eigenvermogensinstrumenten en derivaten), vorderingen en overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door het instituut gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien:

- de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn;
- een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen;
- het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Daarbij worden (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname meegenomen. Bij de vervolgwaardering tegen reële waarde worden de verschillen in de staat van baten en lasten verwerkt.

In contracten besloten financiële instrumenten, die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Beleggingen

De (beursgenoteerde) effecten worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Effecten in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de koersen per balansdatum. Alle aan- en verkopen worden met ingang van de transactiedatum verantwoord. Valutatransacties waarmee het koersrisico met betrekking tot de beleggingen wordt afgedekt en derivatentransacties waarmee het inflatierisico deels wordt afgedekt zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum.

Vorderingen en lang- en kortlopende schulden

Dit betreft vorderingen en kortlopende schulden met een looptijd korter dan een jaar en langlopende schulden met een looptijd van meer dan een jaar. Die vorderingen en kortlopende schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid van vorderingen.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, maar van elkaar onafhankelijke partijen, die bereid zijn tot een transactie.

- De reële waarde van beursgenoteerde aandelen wordt bepaald aan de hand van de slotkoers per jaareinde.
- Participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde van de participatie in het fonds en wordt door de beheerder van het fonds vastgesteld op basis van de reële waarde van de onderliggende beleggingen.
- Derivaten worden gewaardeerd tegen de netto contante waarde welke wordt berekend middels het contant maken van verwachte kasstromen tegen een disconteringsvoet voor de resterende looptijd. Aan de hand van de afspraken met betrekking tot het onderpand wordt bepaald welke disconteringsvoet van toepassing is.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Schattingen komen met name voor bij de bepaling van de waardering van de derivaten en de waardering van beleggingen in beleggingsfondsen aan de hand van externe NAV-opgaven.

Leases

Als het instituut optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Staat van baten en lasten

De staat van baten en lasten is opgesteld met inachtneming van de volgende grondslagen voor resultaatbepaling:

Algemeen

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Waardeverandering beleggingen

Bij toepassing van de beurswaarde met betrekking tot de waardering van de effecten per balansdatum worden zowel de gerealiseerde als de ongerealiseerde koersresultaten verantwoord ten gunste c.q. ten laste van het resultaat. Resultaat beleggingen bevat de interest- en dividendopbrengsten uit beleggingen.

Subsidies

De lasten uit hoofde van toegezegde subsidies worden verantwoord op het moment dat het bestuur besluit middelen beschikbaar te stellen voor een project. De last omvat de maximaal, door het bestuur toegezegde, subsidie. Uitbetaling van de subsidie vindt plaats gedurende de looptijd en bij afronding van het project. Wanneer bij afronding van het project een lagere afrekening van de subsidie blijkt, wordt dit verschil verantwoord in het jaar waarin de verantwoording van de subsidienemer wordt ontvangen. Honoraria voor hoogleraren worden als last toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde lonen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake

zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het instituut.

Het instituut heeft voor zijn personeelsleden een *defined contribution* pensioenregeling afgesloten. In overeenstemming met Richtlijn 271.3 verantwoordt het instituut de verschuldigde betalingen aan de verzekeraar als pensioenlast.

Belastingen

Het instituut heeft de fiscale status van een algemeen nut beogende instelling en is vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij het saldo van de staat van baten en lasten als uitgangspunt is genomen. De wijziging in de beleggingen in het kasstroomoverzicht omvat naast aan- en verkopen en koersontwikkeling tevens de herbelegging van de ontvangen dividenden en interest. In de staat van baten en lasten zijn deze bedragen afzonderlijk opgenomen.

Risicomanagement en risicobeheersing

In onderstaande tabel worden de risico's waaraan het instituut blootstaat weergegeven alsmede de wijze waarop deze worden beheerst.

Financiële Risico's: en de getroffen beheersmaatregelen

Marktrisico

Door het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van aandelen en obligaties bestaat het risico dat het beleggingsresultaat negatief wordt beïnvloed. Dit risico wordt beperkt door de diversificatie in de portefeuille, het werken met bandbreedtes voor de verschillende beleggingscategorieën en de implementatie van een beleid in geval van overschrijding van een bandbreedte

Renterisico

Het risico op negatieve beïnvloeding van het beleggingsresultaat als gevolg van rentewijzigingen wordt beperkt door de keuze voor een staatsobligatieportefeuille met een kortere gemiddelde looptijd en door de beperkte ruimte die is gegeven aan de vermogensbeheerders die de bedrijfsobligatieportefeuilles beheren, om de gemiddelde looptijden van de in de portefeuille opgenomen obligaties te laten afwijken van de gemiddelde looptijd van de overeengekomen benchmark.

Valutarisico

Het risico op een negatieve beïnvloeding van het beleggingsresultaat als gevolg van valutakoerswijzigingen wordt beperkt door afdekking van 50% van het USD-valutarisico, 80% van het GBP-valutarisico en 80% van het JPY-valutarisico voor de aandelen-, vastgoed- en commodities portefeuilles en de volledige afdekking van alle valutarisico's in het grootste deel van de vastrentende portefeuilles.

Inflatierisico

Het risico dat de koopkracht van het vermogen - en dus de koopkracht van het subsidiebudget - niet in stand kan worden gehouden als gevolg van een bovengemiddeld inflatieniveau, wordt beperkt doordat de koopkracht van circa de helft van het vermogen wordt beschermd middels inflatieswaps met een looptijd van één tot tien jaar.

Kredietrisico

Het risico dat een tegenpartij contractuele verplichtingen niet nakomt, met als gevolg negatieve beïnvloeding van het beleggingsresultaat, wordt zoveel mogelijk beperkt door het ontvangen van onderpand bij het effecten uitleen programma van het bewaarbedrijf en het uitwisselen van onderpand met banken waarmee inflatieswaps zijn afgesloten. Daarnaast wordt in de beleggingsportefeuille het maximaal aan een tegenpartij uit te lenen bedrag beperkt, terwijl tevens rekening wordt gehouden met de door de ratingbureaus aan tegenpartijen gegeven kredietratings.

Operationeel risico

Het risico dat ten onrechte middelen aan het instituut worden onttrokken wordt beperkt doordat bij betalingen wordt gewerkt met het 'vier-ogen' principe. Daarnaast wordt regelmatig aandacht besteed aan de interne controlemaatregelen die worden genomen in het kader van het risico op fraude.

Niet financiële Risico's: en de getroffen beheersmaatregelen

Operationeel risico

Door samenstelling van het bureau van het instituut uit kwalitatief en kwantitatief deskundig personeel is het operationeel risico beperkt.

Projectrisico

Het risico op financiële schade doordat, na uitkering van subsidie, blijkt dat een project niet conform de afspraak verloopt of is afgerond, wordt beperkt door gebruik te maken van duidelijke subsidieovereenkomsten, de uitvoerders van de projecten bij voorkeur voorafgaand aan de eerste betaling te laten bewijzen dat sprake is van voldoende medefinanciering, (deel) betalingen als regel op basis van (aangetoonde) voortgang plaatsvinden en de laatste termijn slechts wordt uitbetaald na ontvangst van een inhoudelijke- en financiële eindverantwoording, veelal voorzien van een controleverklaring van een onafhankelijke accountant.

Uitbestedingsrisico

De belangrijkste uitbesteding betreft het vermogensbeheer. Het risico dat een externe vermogensbeheerder zich niet aan de gemaakte afspraken houdt, wordt beperkt door gebruik te maken van compliance-monitoring door het onafhankelijk bewaarbedrijf. Waar nodig wordt ondersteuning ingeroepen van een consultant op het terrein van het vermogensbeheer en ook is sprake van interne monitoring van de verschillende beleggingsportefeuilles. Bij de contractonderhandelingen wordt een externe juridische adviseur ingeschakeld.

IT-risico

Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT, wordt beperkt door de inzet van software die bescherming biedt tegen computervirussen en 'hackers', door dagelijks op een geautomatiseerde wijze een 'back-up' van de bestanden te maken en via het gebruik van wachtwoorden.

Integriteitsrisico

Het risico van beïnvloeding van de integriteit, of van het financiële stelsel, door niet integere of onethische handelingen van de leiding of de medewerkers van de organisatie in het kader van wet- en regelgeving en van maatschappelijke en door het instituut opgestelde normen, wordt ingeperkt door een adequate inrichting van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen interne controlemaatregelen. Met het oog op zorgvuldigheid zijn ook alle nevenfuncties van de bestuursleden bekend bij de (vice)voorzitter dan wel het bureau.

ACTIVA

(1) Materiële vaste activa

	bedrijfsgebouwen en terreinen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	2024
Stand per 1 januari			
Aanschafwaarde	3.982	1.413	5.395
Cumulatieve afschrijvingen	-/- 1.160	-/- 138	-/- 1.298
	2.822	1.275	4.097
Mutaties			
Investerings	34	15	49
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingen	-/- 84	-/- 11	-/- 95
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-
Stand per 31 december	2.772	1.279	4.051
Aanschafwaarde	4.016	1.428	5.444
Cumulatieve afschrijvingen	-/- 1.244	-/- 149	-/- 1.393
Stand per 31 december	2.772	1.279	4.051

TOELICHTING OP DE BALANS

(De in de toelichting op de balans en de staat van baten en lasten opgenomen bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld).

	bedrijfsgebouwen en terreinen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	2023
Stand per 1 januari			
Aanschafwaarde	3.976	1.411	5.387
Cumulatieve afschrijvingen	-/- 1.077	-/- 127	-/- 1.204
	2.899	1.284	4.183
Mutaties			
Investerings	6	2	8
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingen	-/- 83	-/- 11	-/- 94
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-
Stand per 31 december	2.822	1.275	4.097
Aanschafwaarde	3.982	1.413	5.395
Cumulatieve afschrijvingen	-/- 1.160	-/- 138	-/- 1.298
Stand per 31 december	2.822	1.275	4.097

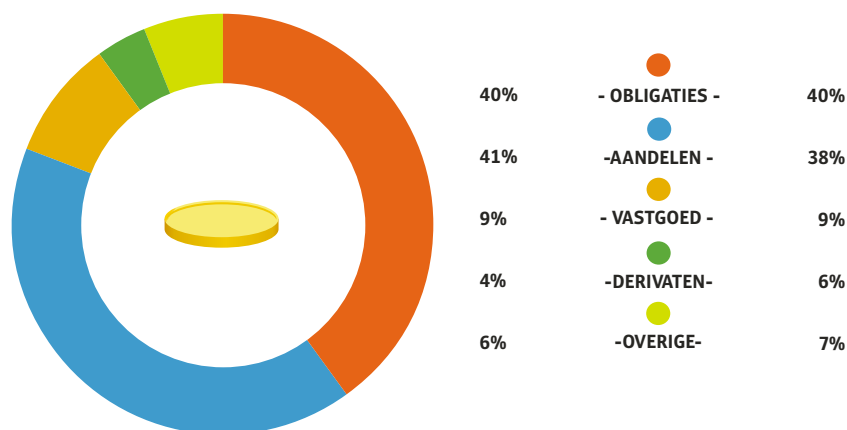
(2) Beleggingen	2024	2023
De beleggingen bestaan uit:	31 dec.	31 dec.
Obligaties	323.454	303.010
Aandelen	334.536	288.295
Vastgoed	69.858	65.195
Derivaten	36.920	46.777
Overige	46.020	55.006
Subtotaal	810.788	758.283
Gepresenteerd onder de passiva (derivaten)	4.816	1.433
	815.604	759.716

Bij het beheer van het vermogen worden financiële instrumenten benut die leiden tot blootstelling aan markt- en/of kredietrisico. Het gaat hier om de, in de balans opgenomen, valutatermijncontracten voor afdekking van bepaalde valuta-risico's en inflatieswaps voor afdekking van het inflatierisico. Daarnaast handelt een deel van de externe vermogensbeheerders namens het instituut in dergelijke instrumenten. Daarbij zijn procedures en gedragslijnen van kracht om het kredietrisico te beperken.

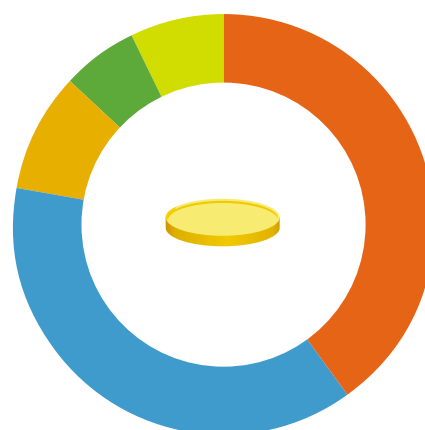
Voor de inflatieswaps geldt dat in geval van een positieve waardering van de inflatieswaps, onderpand van de tegenpartij wordt ontvangen. Voor zover dit onderpand bestaat uit liquide middelen, wordt dit bedrag herbelegd in een Money Market Fund. Deze herbelegging ad € 34.580.000 (2023: € 42.240.000) is in de tabel hierboven opgenomen onder de post 'overige' en het in liquide middelen ontvangen onderpand is voor hetzelfde bedrag opgenomen onder de kortlopende schulden.

Beleggingsmix

31 december 2024

31 december 2023

Geografische spreiding van de beleggingen per 31 december 2024

	EURO NOORD ¹	EURO ZUID ²	OVERIG EUROPA ³	VS EN CANADA	OCEANIË	AZIË	OPKOMEND	TOTAAL
Obligaties	106.551	13.999	22.468	114.274	1.249	9.819	55.094	323.454
Aandelen	18.504	4.336	20.827	224.379	5.043	19.597	41.850	334.536
Vastgoed	12.795	1.220	13.743	42.100	-	-	-	69.858
Derivaten	36.920	-	-	-	-	-	-	36.920
Overige	39.819	176	555	5.042	81	215	132	46.020
Totaal	214.589	19.731	57.593	385.795	6.373	29.631	97.076	810.788

Geografische spreiding van de beleggingen per 31 december 2023

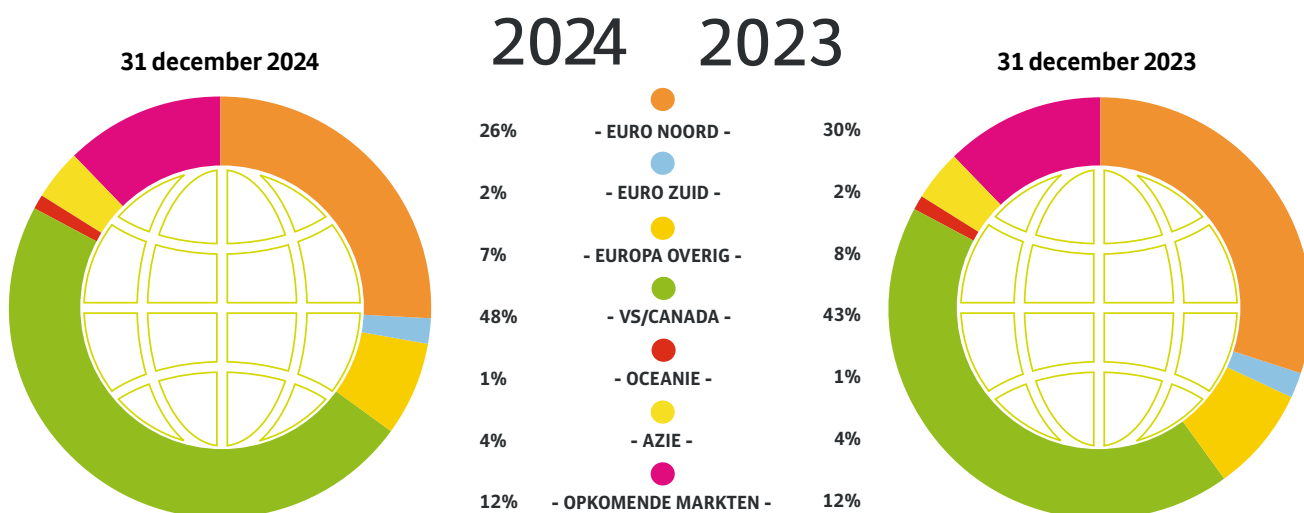
	EURO NOORD ¹	EURO ZUID ²	OVERIG EUROPA ³	VS EN CANADA	OCEANIË	AZIË	OPKOMEND	TOTAAL
Obligaties	103.042	13.029	21.041	101.297	2.450	10.850	51.301	303.010
Aandelen	18.262	4.362	21.949	184.325	5.287	18.311	35.799	288.295
Vastgoed	12.808	1.301	15.104	35.982	-	-	-	65.195
Derivaten	46.777	-	-	-	-	-	-	46.777
Overige	49.072	126	474	4.908	150	223	53	55.006
Totaal	229.961	18.818	58.568	326.512	7.887	29.384	87.153	758.283

¹ België, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Luxemburg, Nederland en Oostenrijk.

² Griekenland, Italië, Portugal en Spanje.

³ Denemarken, Hongarije, Noorwegen, Polen, Tsjechië, UK, Zweden en Zwitserland.

Geografische spreiding

Voor de belegging in vastrentende waarden wordt slechts een beperkt valutarisico genomen (grotendeels afgedekt naar euro). Van het valutarisico met betrekking tot beleggingen in aandelen en in vastgoed die in USD zijn genoteerd, is ongeveer de helft afgedekt via valutatermijncontracten. Het valutarisico met

betrekking tot beleggingen in aandelen en vastgoed die in GBP en JPY zijn genoteerd, wordt voor 80% afgedekt. Voor in andere valuta genoteerde beleggingen in aandelen, vastgoed en commodities wordt het valutarisico niet afgedekt.

Samenstelling van de beleggingen

31 december	2024	2023
Vermogensbeheermandaten	630.329	576.615
Beleggingsfondsen	179.961	178.493
Directe beleggingen	498	3.175
	810.788	758.283

Verloop beleggingen

	2024	2023
Stand per 1 januari	758.283	655.270
Dividenden * (aankopen)	7.766	7.130
Interest * (aankopen)	7.251	5.639
Toevoeging (aankopen)	13.500	45.240
Onttrekking (verkopen)	-/- 34.160	-/- 12.000
Koersverschillen	58.148	57.004
Stand per 31 december	810.788	758.283

* Ontvangen dividenden en interest worden direct herbelegd.

Waardering van de beleggingen

	Marktnotering (1)	Afgeleid (2)	31 dec. 2024
Obligaties	219.924	103.530	323.454
Aandelen	292.686	41.850	334.536
Vastgoed	69.858	-	69.858
Derivaten	-	36.920	36.920
Overige	11.440	34.580	46.020
	593.908	216.880	810.788

	Marktnotering (1)	Afgeleid (2)	31 dec. 2023
Obligaties	202.555	100.455	303.010
Aandelen	252.496	35.799	288.295
Vastgoed	65.195	-	65.195
Derivaten	-	46.777	46.777
Overige	12.766	42.240	55.006
	533.012	225.271	758.283

1. Gewaardeerd op de reële waarde per balansdatum zoals opgegeven door zowel het onafhankelijke effecten-bewaarbedrijf als de externe vermogensbeheerder gebaseerd op een actieve marktnotering.

2. Gewaardeerd op de opgaven van de externe vermogensbeheerders in geval van beleggingsfondsen en in geval van derivaten op de waardering door het onafhankelijke effecten-bewaarbedrijf.

De belegging in obligaties heeft betrekking op zowel staats- als bedrijfsobligaties. Deze obligaties hebben de volgende ratings:

31 december	2024	2023
AAA	53.293	52.038
AA	84.881	79.696
A	64.177	64.422
BBB	98.668	87.377
< BBB	22.228	19.073
Geen rating	207	404
	323.454	303.010

Bij (vooral) de vastrentende beleggingen wordt krediet- en renterisico gelopen.

Met betrekking tot het kredietrisico geldt dat circa 40% van de vastrentende portefeuille wordt belegd in staatsobligaties. De exposure naar landen bestaat voor 4,9% (van de totale beleggingsportefeuille) uit Frankrijk (2023: 4,9%), voor 3,9% uit Duitsland (2023: 3,9%), voor 3,8% uit de Verenigde Staten (2023: 3,6%), voor 1,2% uit Japan (2023: 1,3%), voor 0,8% uit Nederland (2023: 0,8%), voor 0,6% uit Oostenrijk (2023: 0,6%) en voor 0,4% uit het Verenigd Koninkrijk (2023: 0,4%) van de totale beleggingsportefeuille. Bij bedrijfsobligaties is het maximaal aan een tegenpartij uit te lenen bedrag beperkt, waarbij het maximale bedrag per tegenpartij afhangt van diens creditrating.

Het instituut gebruikt zelf geen afgeleide financiële instrumenten ter beperking van het renterisico, maar heeft dit risico beperkt door te kiezen voor een portefeuille staatsobligaties met een korte gemiddelde looptijd en door de externe vermogensbeheerders van de bedrijfsobligatieportefeuilles de mogelijkheid te bieden de gemiddelde resterende looptijd van de obligaties in beperkte mate aan te passen.

Uitstaande valuta termijncontracten per 31 december 2024

(in duizenden)

Verkochte valuta:	Onderliggende waarde in v.v.	Datum	Termijnkoers	Koers per 31 dec. 24	Ongerealiseerd resultaat in EUR
GBP	16.830	11-3-25	0,83814	0,82967	-/- 205
GBP	-/- 2.276	11-3-25	0,83822	0,82967	28
GBP	-/- 746	11-3-25	0,83237	0,82967	3
JPY	2.123.810	11-3-25	160,72597	161,93262	90
JPY	-/- 54.472	11-3-25	161,60500	161,93262	-/- 3
USD	160.097	11-3-25	1,05286	1,03855	-/- 2.096
USD	5.737	11-3-25	1,05824	1,03855	-/- 76
USD	-/- 1.277	11-3-25	1,05302	1,03855	17
					-/- 2.242

Uitstaande valuta termijncontracten per 31 december 2023

(in duizenden)

Verkochte valuta:	Onderliggende waarde in v.v.	Datum	Termijnkoers	Koers per 31 dec. 23	Ongerealiseerd resultaat in EUR
GBP	13.728	11-3-24	0,87168	0,86859	-/- 56
GBP	718	11-3-24	0,87046	0,86859	-/- 2
JPY	1.958.464	11-3-24	161,76780	154,51910	-/- 568
USD	130.841	11-3-24	1,09947	1,10766	880
					254

Het ongerealiseerd resultaat is als beleggingsopbrengst opgenomen in de staat van baten en lasten. Uitwisseling van onderpand voor de valuta termijncontracten vindt niet plaats.

Uitstaande inflatieswap contracten per 31 december 2024

Datum	Onderliggende waarde (EUR)	Percentage	Tegenpartij	Ongerealiseerd resultaat in EUR
16-01-2025	30.000	1,095%	Barclays Capital	4.395
14-01-2026	30.000	1,093%	Societe Generale	4.637
15-12-2026	9.000	1,947%	Goldman Sachs	-/- 38
15-01-2027	7.000	1,929%	Barclays Capital	-/- 15
20-01-2027	30.000	1,125%	RBS	4.781
17-01-2028	30.000	1,167%	Societe Generale	4.850
08-12-2028	12.000	1,908%	Goldman Sachs	1.248
14-01-2029	30.000	1,170%	Goldman Sachs	5.010
15-11-2029	20.000	1,797%	Goldman Sachs	-/- 16
10-01-2030	30.000	1,180%	Barclays Capital	5.158
15-12-2030	9.000	2,138%	Goldman Sachs	-/- 202
14-06-2031	30.000	1,526%	Goldman Sachs	4.519
08-12-2031	12.000	1,916%	Goldman Sachs	1.222
18-01-2032	30.000	1,263%	Societe Generale	5.776
15-11-2032	20.000	1,851%	Societe Generale	2
15-04-2033	24.000	2,514%	Goldman Sachs	-/- 1.325
15-01-2034	30.000	2,181%	Goldman Sachs	-/- 840
Totaal	383.000			39.162

Uitstaande inflatieswap contracten per 31 december 2023

Datum	Onderliggende waarde (EUR)	Percentage	Tegenpartij	Ongerealiseerd resultaat in EUR
09-01-2024	30.000	1,056%	Societe Generale	4.130
16-01-2025	30.000	1,095%	Barclays Capital	4.198
14-01-2026	30.000	1,093%	Societe Generale	4.501
15-12-2026	9.000	1,947%	Goldman Sachs	-/- 14
20-01-2027	30.000	1,125%	RBS	4.737
17-01-2028	30.000	1,167%	Societe Generale	4.934
08-12-2028	12.000	1,908%	Goldman Sachs	1.349
14-01-2029	30.000	1,170%	Goldman Sachs	5.223
10-01-2030	30.000	1,180%	Barclays Capital	5.498
15-12-2030	9.000	2,138%	Goldman Sachs	-/- 49
14-06-2031	30.000	1,526%	Goldman Sachs	5.014
08-12-2031	12.000	1,916%	Goldman Sachs	1.449
18-01-2032	30.000	1,263%	Societe Generale	6.297
15-04-2033	24.000	2,514%	Goldman Sachs	-/- 744
Totaal	336.000			46.523

Zowel het gerealiseerde resultaat als de wijziging in het ongerealiseerde resultaat is als beleggingsresultaat opgenomen in de staat van baten en lasten. Het bewaarbedrijf draagt zorg voor de uitwisseling van onderpand met de vier tegenpartijen. Hierbij wordt een minimum transferbedrag van € 250.000 gehanteerd.

Zoals eerder in de toelichting is vermeld bestaat het beschikbaar gestelde onderpand gedeeltelijk uit liquide middelen die met ingang van 2023 worden herbelegd in een Money Market Fund. Deze herbelegging ad € 34.580.000 (2023: € 42.240.000) is

opgenomen onder de overige beleggingen en het in liquide middelen ontvangen onderpand is voor hetzelfde bedrag opgenomen onder de kortlopende schulden. Voor het niet in het Money Market Fonds herbelegde ontvangen onderpand wordt verwezen naar de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

(3) Liquide middelen

De liquide middelen staan per balansdatum ter vrije beschikking van het instituut.

PASSIVA

(4) Eigen Vermogen

	2024	2023
Stand per 1 januari	696.387	642.455
Resultaat boekjaar	59.231	53.932
Stand per 31 december	755.618	696.387

Het eigen vermogen staat ter vrije beschikking van het instituut.

(5) Langlopende schulden

	2024	2023
Stand per 1 januari	5.074	4.847
Bij: Toekenning langlopende schulden	3.489	2.989
Af: Naar kortlopend	-/- 2.174	-/- 2.762
Stand per 31 december	6.389	5.074

(6) Nog te betalen subsidies

31 december	2024	2023
Nog te betalen subsidies 2013	-	19
Nog te betalen subsidies 2016	12	12
Nog te betalen subsidies 2017	66	147
Nog te betalen subsidies 2018	213	493
Nog te betalen subsidies 2019	733	1.111
Nog te betalen subsidies 2020	620	1.633
Nog te betalen subsidies 2021	882	2.339
Nog te betalen subsidies 2022	3.898	5.963
Nog te betalen subsidies 2023	8.313	11.756
Nog te betalen subsidies 2024	9.111	-
Subtotaal	23.848	23.473
Gepresenteerd onder langlopende schulden	-/- 6.389	-/- 5.074
Gepresenteerd onder kortlopende schulden	17.459	18.399

De nog te betalen subsidies betreffen de in de genoemde jaren toegekende bedragen die per balansdatum nog niet zijn betaald, omdat de aanvrager nog niet aan alle voorwaarden heeft voldaan. Ook kan door de aard van de diverse projecten een betaling op een later tijdstip plaatsvinden en dus een langlopend karakter hebben. Het gedeelte van de nog te betalen subsidies dat een langlopend karakter heeft, wordt per 31 december 2024 tenminste geschat op € 6.389.000 (2023: € 5.074.000).

Voor een deel van de nog te betalen subsidies is de toekomstige uitbetaling gebaseerd op aan te tonen prestaties. Daardoor is het mogelijk dat de feitelijke toekomstige betalingen lager uitvallen dan de per balansdatum gereserveerde bedragen. Dit wordt op het moment van afsluiting van het project als een vrijval verantwoord.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Instituut Gak benut het effecten-uitleenprogramma van het bewaarbedrijf, maar maakt geen gebruik van de mogelijkheid om onderpand in geld te ontvangen en dit te herbeleggen in vastrentende waarden (leverage). Momenteel wordt alleen van uitleen van effecten gebruik gemaakt tegen onderpand, bestaande uit beursgenoteerde aandelen die zijn opgenomen in een door het bewaarbedrijf geaccepteerde benchmark en obligaties met minimaal een AA-rating. Hiermee is een bedrag van € 65,2 miljoen gemoeid (2023: € 83,9 miljoen). De als onderpand ontvangen effecten maken geen onderdeel uit van de balans. Voor het uitlenen van de effecten is een vergoeding ontvangen ad € 103.000 (2023: € 122.000). Deze vergoeding is opgenomen in het resultaat beleggingen.

Het instituut heeft een aantal derivaten (inflatieswaps) afgesloten waarbij uitwisseling van onderpand met de tegenpartijen plaatsvindt. Daartoe zijn effecten en liquide middelen met een waarde van € 39,7 miljoen als onderpand van partijen ontvangen (2023: € 48,2 miljoen). Het deel hiervan dat niet op de balans onder de kortlopende schulden is opgenomen bedraagt € 5,1 miljoen (2023: € 5,9 miljoen).

Instituut Gak heeft per balansdatum de volgende verplichtingen voortvloeiend uit langlopende overeenkomsten:

- contracten met betrekking tot autolease voor € 13.000 (2023: € 29.000).

De niet in de balans opgenomen verplichtingen vervallen als volgt:

31 december	2024	2023
Binnen 1 jaar	13	16
Tussen 1 en 5 jaar	-	13
Totaal	13	29

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(7) Koersverschillen beleggingen **2024** **2023**

Vastrentende waarden	813	11.020
Aandelen	69.271	40.980
Vastgoed	3.091	6.488
Afdekking valutarisico's	-/- 11.758	2.086
Inflatieswaps	/- 3.269	-/- 3.570
Totaal	58.148	57.004

Bij toepassing van de reële waarde met betrekking tot de waardering van de effecten per balansdatum worden zowel de gerealiseerde als de ongerealiseerde koersresultaten verantwoord ten gunste c.q. ten laste van het resultaat. Het totaal aan ongerealiseerde koersverschillen bedraagt per 31 december 2024 € 183,8 miljoen (2023: € 140,8 miljoen).

(8) Subsidies **2024** **2023**

Toegezegde subsidies	9.799	12.923
Vrijgevallen subsidies *	-/- 1.354	-/- 1.893
Honoraria hoogleraren	1.054	912
Totaal	9.499	11.942

* Het bedrag aan vrijgevallen subsidies ad € 1.354.000 (2023: € 1.893.000) is voor € 655.000 (2023: € 359.000) het gevolg van lagere kosten binnen projecten dan verwacht, wordt voor € 210.000 (2023: € 762.000) verklaard doordat projecten uiteindelijk niet van de grond zijn gekomen en wordt voor € 489.000 (2023: € 337.000) verklaard door het niet realiseren van de door de aanvragers beoogde resultaten zoals aantallen in- en uitstromende deelnemers in activeringsprojecten. In 2023 was nog een bedrag van € 435.000 het gevolg van de tussentijdse beëindiging van een project.

Toegekende subsidies

Categorie	Aantal	2024	Aantal	2023
		Bedrag		Bedrag
Inclusieve arbeidsmarkt	37	3.766	24	3.099
Werk en Diversiteit	1	75	2	223
Werk en Preventie	5	505	3	474
Werk en Toekomst	2	230	5	639
Programma 'Stap voor Stap'	-	-	30	2.888
Onderzoek	12	4.607	14	4.704
Extra toekenning lopende projecten	-	-	-	2
Garanties en reserveringen	-	616	-	894
Totaal	57	9.799	78	12.923

(9) Personeelskosten 2024 2023

Lonen en salarissen	1.054	1.065
Bezoldiging bestuur	163	144
Vergoeding beleggingscommissie	41	43
Vergoeding raad van advies	20	20
Sociale lasten	588	459
Totaal	1.866	1.731

Instituut Gak maakt gebruik van de vrijstelling op grond van artikel 383 Titel 9 Boek 2 BW tot vermelding van de bezoldiging van de directie.

Werkzame personen

Het gemiddelde aantal werkzame personen in 2024 bedraagt 10 (2023: 10).

Sociale lasten

Instituut Gak heeft voor de medewerkers een *defined contribution* pensioenregeling afgesloten. Via gebruik van Richtlijn 271.3 worden de verschuldigde betalingen aan de verzekeraar als pensioenlast verantwoord. Dit is voor een bedrag ad € 460.000 (2023: € 335.000) onder sociale lasten opgenomen.

(10) Overige bedrijfskosten 2024 2023

Automatiseringskosten	56	46
Huisvestingskosten	52	52
Bureaukosten	42	39
Advieskosten	15	12
Accountantskosten *	50	45
Verzekeringen	21	20
Overige kosten	91	93
Totaal	327	307

** Het honorarium van de accountant (KPMG Accountants N.V.) voor de controle van de jaarrekening bedraagt € 50.000 inclusief BTW (2023: € 45.000). Daarnaast zijn voor € 4.000 inclusief BTW (2023: € 10.000) adviesdiensten op fiscaal terrein verstrekt door andere KPMG-onderdelen.*

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2024.

Hilversum, 14 mei 2025

Bestuur

Mr. Barbara Kloppert – Voorzitter
Prof. dr. Kees Goudswaard – Vicevoorzitter
Drs. Geraldine Leegwater CFA
Mr. Maurice Limmen
Drs. Ab van der Touw
Bas van 't Wout

Directie

Rik Imhof RA

OVERIGE GEGEVENS 2024

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Instituut Gak

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Instituut Gak (of hierna 'de stichting') te Hilversum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Instituut Gak per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2024;
- 2 de staat van baten en lasten over 2024; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Instituut Gak zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet naleven wet- en regelgeving moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving

In het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de stichting en de bedrijfsomgeving, en van het risicomanagement van de stichting met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van notitie fraudepreventie en de procedures van de stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet naleven van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur en de directie. We hebben een element van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen middels analyse of er projecten zijn aangegaan met verbonden partijen, en indien dit het geval is, of er voldoende maatregelen zijn getroffen om belangenverstrengeling te voorkomen.

Op basis van onze risicoanalyse werkzaamheden hebben wij de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening in het geval van het niet-voldoen aan deze regelgeving:

- Wet- en regelgeving met betrekking tot gegevens privacy (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording als niet relevant aangezien wij geen factoren hebben geïdentificeerd welke aanleiding geven tot een frauderisico. De mogelijkheden tot frauduleuze opbrengstverantwoording zijn beperkt onder andere vanwege de uitbesteding van het beheer van de beleggingsportefeuille aan een extern bewaarbedrijf.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij de volgende risico's geïdentificeerd ten aanzien van fraude die relevant zijn voor onze controle, inclusief de relevante veronderstelde risico's vastgelegd in de controlestandaarden, en hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het management (een verondersteld risico)

Risico:

- Het management is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude, zoals het identificeren van werkzaamheden met betrekking tot journaalposten.
- Wij hebben een analyse uitgevoerd om journaalposten met een hoger risico te identificeren. Indien wij onverwachte journaalposten of andere risico's identificeren, voeren wij aanvullende controlewerkzaamheden uit om op elk geïdentificeerd risico in te spelen.

- Wij hebben een element van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen middels analyse of er projecten zijn aangegaan met verbonden partijen, en indien dit het geval is, of er voldoende maatregelen zijn getroffen om belangenverstrengeling te voorkomen.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan de directie en het bestuur.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-nakomen van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben; en
- analyse van de financiële positie per ultimo boekjaar en ten opzichte van voorgaand boekjaar op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's.

De resultaten van onze risicobeoordeling procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van een jaarrekeningcontrole is te vinden op de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op: http://www.nba.nl/NL_Algemeen_01. Deze beschrijving is onderdeel van onze controleverklaring.

Amstelveen, 14 mei 2025

KPMG Accountants N.V.

T.D. Bodaar RA

